

آزمون ویژه ۲۱ آذر ۱۴۰۴

اختصاصی دوازدهم ریاضی

دفترچه پاسخ

نام درس	نام طراحان
اختصاصی	ریاضی پایه حسن اسماعیلی-عباس اشرفی-رحمان پوررحیم-آریان حیدری-سجاد دواطلب-احمدرضا ذاکرزاده-وحید راحتی-علی ساوجی یاسین سپهر-محمدحسن سلامی حسینی-پویان طهرانیان-سعید عزیزخانی-سعید علم پور-نیما کدیوریان-کیان کریمی خراسانی بهزاد محرمی-لیلا مرادی-میلاد منصوری-سروش موثینی-جهانبخش نیکنام
	هندسه امیرحسین ابومحبوب-اسحاق اسفندیار-علی ایمانی-جواد حاتمی-سیدمحمدرضا حسینی فرد-افشین خاصه خان-فرزانه خاکپاش محمد خندان-رضا عباسی اصل-تریمان فتح اللهی-سینا محمدپور-مهرداد ملوندی-سرژ یقیا زاریان تیریزی
	آمار و احتمال امیرحسین ابومحبوب-عادل حسینی-سیدمحمدرضا حسینی فرد-افشین خاصه خان-ندا صالح پور-فرشاد فرامرزی-مرتضی فهیم علوی نیلوفر مهدوی
	فیزیک عبدالرضا امینی نسب-زهره آقامحمدی-میثم دشتیان-محمدعلی راست پیمان-بهنام رستمی-محمد ساکی-رامین شادلوپی سعید طاهری بروجنی-مسعود قره خانی-مصطفی کیانی-علیرضا گونه-غلامرضا مجبی-حسین مخدومی-احمد مرادی پور-میلاد نقوی مصطفی واتقی-شادمان ویسی
	شیمی علی امینی-هدی بهاری پور-محمدرضا پورجاوید-محمدرضا جمشیدی-امیر حاتمیان-پیمان خواجوی مجد-حمید ذیحی حسن رحمتی کوکنده-پویا رستگاری-علیرضا رضایی سراب-روزبه رضوانی-مهران رنجبر-امیرمحمد سعیدی-رضا سلیمانی جهان شاهی بیگباغی-میلاد شیخ الاسلامی خیابوی-محمد صفیرزاده-امیرحسین طیبی-دانیال علی دوست-روح اله علیزاده سیدمهدی غفوری-محمد فائز نیا امیر محمدکنگرانی-میثم کوثری لنگری-میثم کیانی-مجتبی محبوب-هادی مهدی زاده امین نوروزی-محسن هاد-سیدرحیم هاشمی دهکردی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	ریاضی پایه	هندسه	آمار و احتمال	فیزیک	شیمی
گزینشگر	سیدسپهر متولیان	امیرحسین ابومحبوب	امیرحسین ابومحبوب	مصطفی کیانی	مجتبی محبوب
گروه ویراستاری	امیرحسین ابومحبوب مهرداد ملوندی	امیرحسین ابومحبوب مهرداد ملوندی	امیرحسین ابومحبوب مهرداد ملوندی	حسین بصیرتر کمپور زهره آقامحمدی	مehشید نیازی امیرعلی بیات مهرشاد میرزامحمدی
ویراستاری رتبه های برتر	آرین غلامی	آرین غلامی	آرین غلامی	سینا صالحی امیررضا مرادی	----
مسئول درس	سیدسپهر متولیان	محمد خندان	محمد خندان	حسام نادری	مجتبی محبوب
مستندسازی	سمیه اسکندری	سجاد سلیمی	سجاد سلیمی	محمدرضا مهدوی	----
ویراستاران (مستندسازی)	معصومه صنعت کار-طاها علی منصور-پارسا باتقوا				محمد صدرا وطنی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	مهرداد ملوندی
مسئول دفترچه	نرگس غنی زاده
گروه مستندسازی	مدیر گروه: محیا اصغری مسئول دفترچه: الهه شهبازی
حروف نگار	فرزانه فتح اله زاده
ناظر چاپ	سوران نعیمی

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - کانون فرهنگی آموزش - تلفن: ۰۲۱-۶۶۶۳

ریاضی ۱

گزینه ۳

(میلاد منصوری)

$$a_1 = 1 \text{ و } a_2 = 3 \quad ; a_n = 2a_{n-1} + a_{n-2} \quad ; n \geq 3$$

$$a_3 = 2a_2 + a_1 = 6 + 1 = 7$$

$$a_4 = 2a_3 + a_2 = 14 + 3 = 17$$

$$a_5 = 2a_4 + a_3 = 34 + 7 = 41$$

$$a_6 = 2a_5 + a_4 = 82 + 17 = 99$$

$$\Rightarrow a_7 - a_5 = 2a_6 = 198$$

(ریاضی ۱- مجموعه، الگو و دنباله: صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

گزینه ۲

(پویانیش نیکنام)

فرض کنیم ۴ جمله اول این دنباله به صورت a, aq, aq^2, aq^3 باشد. طبق فرض:

$$\begin{cases} aq - a = 24 \\ aq^3 - aq^2 = 216 \end{cases} \Rightarrow \frac{aq^2(q-1)}{a(q-1)} = \frac{216}{24}$$

$$\Rightarrow q^2 = 9 \xrightarrow{q < 0} q = -3$$

$$\Rightarrow a(-3) - a = 24 \Rightarrow a = -6$$

$$-6, 18, -54, 162 \Rightarrow \text{مجموع چهار جمله} = 120$$

(ریاضی ۱- مجموعه، الگو و دنباله: صفحه‌های ۲۵ تا ۲۷)

گزینه ۴

(رمان پوررمیم)

شیب خط برابر با $\tan \alpha$ می‌باشد. بنابراین:

$$\tan \alpha = -3 \quad (*)$$

برای یافتن حاصل عبارت $\frac{-\sin \alpha + \cos \alpha}{\cos \alpha + \sin \alpha}$ ، صورت و مخرج را بر $\cos \alpha$

$$\frac{-\tan \alpha + 1}{1 + \tan \alpha} \stackrel{(*)}{=} \frac{-(-3) + 1}{1 + (-3)} = \frac{4}{-2} = -2$$

تقسیم می‌کنیم:

(ریاضی ۱- مثلثات: صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

گزینه ۳

(ومیر راشقی)

$$\frac{(a^2 + b^2 - ab)(a^2 + b^2 + ab)}{\text{اتحاد مزدوج}} = (a^2 + b^2)^2 - (ab)^2$$

$$= a^4 + 2(ab)^2 + b^4 - (ab)^2$$

$$= a^4 + b^4 + (ab)^2 = 15 + 2\sqrt{14} + 15 - 2\sqrt{14}$$

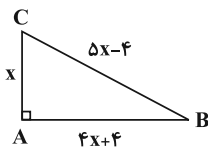
$$+ \left(\frac{\sqrt{(15+2\sqrt{14})(15-2\sqrt{14})}}{225-56} \right)^2 = 30 + \sqrt{169} = 30 + 13 = 43$$

(ریاضی ۱- توان‌های گویا و عبارت‌های جبری: صفحه‌های ۶۲ تا ۶۷)

گزینه ۱

(علی ساوچی)

با توجه به فرض سؤال، مثلث ABC را مطابق شکل نام‌گذاری می‌کنیم. بنابر قضیه فیثاغورس داریم:

$$(5x-4)^2 = x^2 + (4x+4)^2$$

$$\Rightarrow 25x^2 - 40x + 16 = x^2 + 16x^2 + 32x + 16$$

$$\Rightarrow 8x^2 - 72x = 0 \Rightarrow x^2 - 9x = 0 \Rightarrow x(x-9) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x=0 \Rightarrow \text{غ ق ق} \\ |x=9| \Rightarrow \text{طول ضلع کوچک} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \text{محیط مثلث} = x + (4x+4) + (5x-4) = 10x = 90$$

(ریاضی ۱- معادله‌ها و نامعادله‌ها: صفحه‌های ۷۰ تا ۷۷)

گزینه ۳

(عباس اشرفی)

$x = -2$ ریشه مشترک صورت و مخرج است، چرا که در همسایگی

$x = -2$ تغییر علامت نداریم و در این نقطه، $P(x)$ ، تعریف نشده است.

از طرفی $x = 1$ ریشه درجه یک صورت است. بنابراین:

$$P(x) = \frac{-(x-1)(x+2)}{x+2} = \frac{-x^2 - x + 2}{x+2} \Rightarrow \begin{cases} a = -1 \\ b = 2 \\ c = 2 \end{cases}$$

در نتیجه:

$$\Rightarrow \frac{2a-b}{c} = \frac{-2-2}{2} = \frac{-4}{2} = -2$$

(ریاضی ۱- معادله‌ها و نامعادله‌ها: صفحه‌های ۸۳ تا ۸۸)

۹- گزینه «۲»

(سعید علم‌پور)

در تابع ثابت، مؤلفه‌های دوم همه زوج‌های مرتب یکسانند:

$$\Rightarrow k^2 + 8 = 7k - 2 = \frac{b}{2}$$

$$\Rightarrow k^2 - 7k + 10 = (k-5)(k-2) = 0 \Rightarrow k = 2 \text{ یا } 5$$

$$\Rightarrow \begin{cases} k = 2 \Rightarrow b = 2 \times (7k - 2) = 24 \Rightarrow b + k = 26 \\ \text{یا} \\ k = 5 \Rightarrow b = 2 \times (7k - 2) = 66 \Rightarrow b + k = 71 \end{cases}$$

(ریاضی ۱- تابع: صفحه‌های ۱۰۹ تا ۱۱۳)

۸- گزینه «۲»

(کیان کریمی فراسانی)

برد تابع درجه دوم $f(x) = ax^2 + bx + c$ با دامنه $\mathbb{R}$ و $a < 0$

(سهمی رو به پایین) برابر با $[-\frac{\Delta}{4a}, \infty)$ است. بنابراین:

$$-\frac{\Delta}{4a} = 8 \Rightarrow \frac{-(64 - 4a(a+2))}{4a} = 8$$

$$\Rightarrow a^2 + 2a - 16 = 8a \Rightarrow a^2 - 6a - 16 = 0$$

$$\Rightarrow (a-8)(a+2) = 0 \Rightarrow \begin{cases} a = 8 > 0 \\ a = -2 < 0 \end{cases}$$

$$\Rightarrow f(x) = -2x^2 + 8x \Rightarrow f(1) = 6$$

(ریاضی ۱- تابع: صفحه‌های ۱۰۱ تا ۱۱۷)

۹- گزینه «۱»

(یاسین سپهر)

دو حالت داریم:

الف) حرف اول با "ی" شروع شده و حرف آخر یکی از حروف (و، ا، ل)

باشد:

$$3 \times 5 \times 1$$

ب) حرف اول با یکی از حروف "ف، ت، ب" شروع شده و حرف آخر

"ا، ل، و، ی" باشد:

$$4 \times 5 \times 2$$

مجموع حالات:

$$3 \times 5 \times 1 + 4 \times 5 \times 2 = 15 \times 5!$$

(ریاضی ۱- شمارش بدون شمردن: صفحه‌های ۱۱۹ تا ۱۲۲)

۱۰- گزینه «۴»

(سعید عزیزقانی)

در پرتاب ۱۲ سکه داریم:

$$n(S) = 2^{12} = 4096$$

پرتاب این ۱۲ سکه سه بخش دارد:

دقیقاً دوبار پشت بیاید	می‌تواند پشت یا رو بیاید	حداقل سه بار پشت ظاهر شود
- - -	- -	- - - - -

$$\left. \begin{array}{l} \text{سه بار پشت: } \binom{6}{3} = 20 \\ \text{چهار بار پشت: } \binom{6}{4} = 15 \\ \text{پنج بار پشت: } \binom{6}{5} = 6 \\ \text{شش بار پشت: } \binom{6}{6} = 1 \end{array} \right\} \xrightarrow{\text{مجموع}} 42$$

در نهایت داریم:

$$n(A) = \binom{4}{2} \times 2^2 \times 42 = 1008 \Rightarrow P(A) = \frac{1008}{2^{12}} = \frac{63}{256}$$

(ریاضی ۱- آمار و احتمال: صفحه‌های ۱۴۲ تا ۱۵۱)

حسابان ۱

گزینه ۲»

(امروزها زاکر زاده)

مجموع جملات دنباله حسابی (S_n) ، عبارتی درجه دوم است که عدد ثابت ندارد، بنابراین:

از طرفی ضریب n^2 برابر $\frac{d}{2}$ می باشد (d قدر نسبت دنباله است).

$$2a = -\frac{2}{2} \Rightarrow a = -\frac{1}{2} \Rightarrow S_n = -n^2 + (-\frac{1}{2} - 2)n$$

$$= -n^2 - \frac{5}{2}n$$

داریم:

$$a_5 = S_5 - S_4 = (-25 - \frac{25}{2}) - (-16 - 10)$$

$$= -\frac{75}{2} + 26 = -\frac{23}{2} = -11.5$$

(حسابان ۱- فیبر و معارله: صفحه های ۲ تا ۴)

گزینه ۴»

(سروش موئینی)

$$\sqrt{x+1} + \sqrt{8-x} = 4 \Rightarrow \sqrt{8-x} = 4 - \sqrt{x+1}$$

توان ۲

$$\rightarrow 8-x = 16 + x + 1 - 8\sqrt{x+1}$$

$$\Rightarrow 2x + 9 = 8\sqrt{x+1} \xrightarrow{\text{توان ۲}} 4x^2 + 36x + 81 = 64x + 64$$

$$\Rightarrow 4x^2 - 28x + 17 = 0$$

اختلاف ریشه های معادله درجه دوم از رابطه $\frac{\sqrt{\Delta}}{|a|}$ بدست می آید، بنابراین داریم:

$$\Delta = (28)^2 - 4(4)(17) = 784 - 272 = 512 \Rightarrow \sqrt{512} = 16\sqrt{2}$$

$$\text{اختلاف دو ریشه} = \frac{\sqrt{\Delta}}{|a|} = \frac{16\sqrt{2}}{4} = 4\sqrt{2}$$

(حسابان ۱- فیبر و معارله: صفحه های ۲۰ تا ۲۲)

گزینه ۲»

(مهمرسن سلامی فسینی)

چون دو تابع f و g برابرند پس اولاً a=1 است و چون $Df = R - \{-3\}$ است، پس $x = -3$ باید ریشه مضاعف مخرج کسر g(x) باشد.

پس $x^2 + dx + e = (x+3)^2 = x^2 + 6x + 9$ پس $\begin{cases} d=6 \\ e=9 \end{cases}$ حال داریم:

$$g(x) = \frac{x^2 + bx + c}{(x+3)^2} = \frac{x-2}{x+3} = f(x)$$

پس صورت کسر g(x) باید شامل عامل x+3 و x-2 باشد، پس:

$$x^2 + bx + c = (x+3)(x-2) = x^2 + x - 6$$

پس $b=1$ و $c=-6$ و داریم:

$$\frac{d+e-c}{a+2b} = \frac{21}{3} = 7$$

(حسابان ۱- تابع: صفحه های ۳۱ تا ۳۳)

گزینه ۳»

(حسن اسماعیلی)

می دانیم $D_{f \circ f^{-1}}(x) = D_{f^{-1}}(x) = R_f(x)$ و $D_{f^{-1} \circ f}(x) = D_f(x)$

پس دامنه تابع گفته شده برابر اشتراک D_f و R_f است.

دامنه $f(x)$: زیر رادیکال باید نامنفی باشد. $x \geq 0 \Rightarrow D_f = [0, +\infty[$

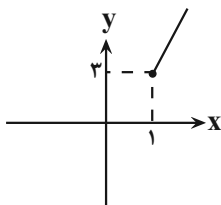
برد $f(x)$: با توجه به دامنه تابع، $x \geq 0$ و همچنین $\sqrt{x} \geq 0$ است، پس:

$$f(x) = x + \sqrt{x} + 1 \geq 0 + 0 + 1 \Rightarrow f(x) \geq 1 \Rightarrow R_f = [1, +\infty[$$

در نتیجه: $D_y = D_f \cap R_f = [1, +\infty[$

$$y = 2f \circ f^{-1}(x) + f^{-1} \circ f(x) = 2(x) + x = 3x$$

نمودار تابع به صورت زیر است:

(حسابان ۱- تابع: صفحه های ۵۷ تا ۶۲ و ۶۶ تا ۷۰)

گزینه ۲»

(بوزار مرمی)

با توجه به نمودار تابع $f(x)$ ، داریم:

محل برخورد با محور yها

$$f(0) = 2 \xrightarrow{x=0} -2 + 4ax^0 - b = 2$$

$$\Rightarrow 4 - b = 4 \Rightarrow -b = 0 \Rightarrow b = 0$$

محل برخورد با محور xها

$$f(\frac{1}{4}) = 0 \xrightarrow{y=0} -2 + 4a(\frac{1}{4}) - b = 0$$

$$\Rightarrow 4a - b = 2 = 4 \Rightarrow \frac{a}{4} - b = 1 \xrightarrow{b=0} a = 4$$

همچنین با توجه به خط چین که $y = -2$ است، مقدار $c = -2$ بدست می آید. بعد از بدست آوردن مقادیر a ، b و c سراغ حل معادله می رویم:

$$(-3a)^{cx+b} = \left(\frac{\sqrt{3}}{3}\right)^{\Delta x^2 - 6x} \Rightarrow 3^{-2x-1} = \left(\frac{1}{\sqrt{3}}\right)^{\Delta x^2 - 6x}$$

$$\Rightarrow 3^{-2x-1} = \left(3^{-\frac{1}{2}}\right)^{\Delta x^2 - 6x}$$

$$\Rightarrow -2x-1 = -\frac{\Delta x^2 - 6x}{2} \Rightarrow 4x+2 = \Delta x^2 - 6x$$

$$\Rightarrow \Delta x^2 - 10x - 2 = 0$$

حاصل ضرب $P = \frac{c}{a} = -\frac{2}{4} = -\frac{1}{2}$

(حسابان ۱- توابع نمایی و لگاریتمی: صفحه های ۷۲ تا ۷۹)

۱۶- گزینه «۳»

(پویان طهرانیان)

$x = \frac{1}{9}$ در معادله صدق می کند پس:

$$\log_{\frac{1}{9}}^{\frac{1}{9}} - 3 \log_{\frac{1}{9}}^k = 1 \Rightarrow \log_{\frac{1}{9}}^{\frac{1}{9}} - 3 \log_{\frac{1}{9}}^k = 1 \Rightarrow -2 + \frac{3}{9} \log_{\frac{1}{9}}^k = 1$$

$$\log_{\frac{1}{9}}^k = 2 \Rightarrow k = 3^2 = 9$$

حال ریشه دیگر را با نوشتن مجدد معادله پیدا می کنیم.

$$\log_{\frac{1}{9}}^x - 3 \log_{\frac{1}{9}}^9 = 1 \Rightarrow \log_{\frac{1}{9}}^x - 6 \log_{\frac{1}{9}}^3 = 1 \xrightarrow{\log_{\frac{1}{9}}^x = t}$$

$$t - 6 \left(\frac{1}{t}\right) = 1 \xrightarrow{xt} t^2 - t - 6 = 0 \Rightarrow \begin{cases} t = -2 \\ t = 3 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \log_{\frac{1}{9}}^x = -2 \Rightarrow x = \frac{1}{9} \\ \log_{\frac{1}{9}}^x = 3 \Rightarrow x = 27 \end{cases}$$

بنابراین ریشه دیگر معادله برابر $x = 27$ است.

(مسئله ۱- توابع نمایی و لگاریتمی، صفحه های ۸۶ تا ۹۰)

۱۷- گزینه «۴»

(لیلا مرادی)

باید توجه داشت که $\frac{\pi}{18} = \frac{\pi}{2} - \frac{\pi}{9}$ است و در نتیجه

$$\sin 5x = \cos 4x$$

$$\frac{-2 \sin 5x + \cos 4x}{2 \sin 5x + 2 \cos 4x} = \frac{-2 \sin 5x + \sin 5x}{2 \sin 5x + 2 \sin 5x} = \frac{-\sin 5x}{5 \sin 5x} = -\frac{1}{5}$$

(مسئله ۱- مثلثات، صفحه های ۹۸ تا ۱۰۰)

۱۸- گزینه «۳»

(سپار داوطلب)

برای حل سؤال از فرمول مثلثاتی $\tan x + \cot x = \frac{2}{\sin 2x}$ استفاده می کنیم:

$$A = \frac{\cos 2x}{\tan x + \cot x} = \frac{\cos 2x}{\frac{2}{\sin 2x}} = \frac{\sin 2x \cdot \cos 2x}{2} = \frac{1}{4} \sin 4x$$

حال به ازای $x = \frac{\pi}{48}$ خواهیم داشت: $A = \frac{1}{4} \sin\left(4 \times \frac{\pi}{48}\right) = \frac{1}{4} \sin \frac{\pi}{12}$

حال برای محاسبه مقدار $\sin \frac{\pi}{12}$ از فرمول مثلثاتی $\sin^2 \alpha = \frac{1 - \cos 2\alpha}{2}$ استفاده می کنیم:

$$\sin^2 \frac{\pi}{12} = \frac{1 - \cos \frac{\pi}{6}}{2} = \frac{1 - \frac{\sqrt{3}}{2}}{2} = \frac{2 - \sqrt{3}}{4} \Rightarrow \sin \frac{\pi}{12} = \pm \frac{\sqrt{2 - \sqrt{3}}}{2}$$

توجه شود که چون $\frac{\pi}{12}$ در ناحیه اول است، پس $\sin \frac{\pi}{12}$ مثبت است.

$$A = \frac{1}{4} \sin \frac{\pi}{12} = \frac{1}{4} \times \frac{\sqrt{2 - \sqrt{3}}}{2} = \frac{\sqrt{2 - \sqrt{3}}}{8}$$

(مسئله ۱- مثلثات، صفحه های ۱۱۰ تا ۱۱۲)

۱۹- گزینه «۱»

(آریان میدری)

با توجه به نمودار f، به محاسبه حدود داده شده می پردازیم:

$$\lim_{x \rightarrow 3^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow 3^+} f(3) = \lim_{x \rightarrow 3^+} 1 = 1$$

$$\lim_{x \rightarrow 3^+} [f(x)] = \lim_{x \rightarrow 3^+} [3^-] = \lim_{x \rightarrow 3^+} 2 = 2$$

$$[\lim_{x \rightarrow 3^+} f(x)] = [3] = 3$$

دقت کنید که در مورد آخر، ابتدا باید مقدار حد راست تابع f در نقطه $x = 3$

محاسبه شود (که برابر ۳ است)، و سپس از عدد حد حاصل، جزء صحیح گرفته

شود: $[3] = 3$

پس مجموع مقادیر بالا برابر است با: $1 + 2 + 3 = 6$

(مسئله ۱- مر و پیوستگی، صفحه های ۱۳۳ تا ۱۳۹)

۲۰- گزینه «۱»

(نیمان کوربان)

$$\lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{x+a}{x^2-x} - \frac{x+b}{x^2+x} \right) = \lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{x+a}{x(x-1)} - \frac{x+b}{x(x+1)} \right)$$

$$= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{(x+a)(x+1) - (x+b)(x-1)}{x(x-1)(x+1)} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{2x + ax - bx + a + b}{x(x-1)(x+1)}$$

با توجه به اینکه حاصل حد برابر b، مقداری صحیح می باشد، بنابراین از

آنجایی که مقدار مخرج در $x = 0$ برابر صفر است، مقدار صورت نیز در

$x = 0$ برابر صفر است:

$$2x + ax - bx + a + b = 2(0) + a(0) - b(0) + a + b = 0$$

$$\Rightarrow a + b = 0 \Rightarrow a = -b \Rightarrow \lim_{x \rightarrow 0} \frac{2x + ax - bx + a + b}{x(x-1)(x+1)}$$

$$= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{2x - bx - bx - b + b}{x(x-1)(x+1)} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x(2-2b)}{x(x-1)(x+1)}$$

$$= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{2-2b}{(x-1)(x+1)} = \frac{2-2b}{-1} = b \Rightarrow 2-2b = -b \Rightarrow b = 2$$

$$\Rightarrow a = -2$$

$$\Rightarrow b - a = 2 - (-2) = 4$$

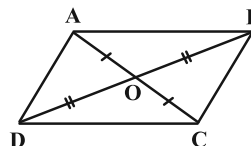
(مسئله ۱- مر و پیوستگی، صفحه های ۱۴۱ تا ۱۴۴)

هندسه ۱

۲۱- گزینه «۴»

(امیرحسین ابومحبوب)

متوازی‌الاضلاع ABCD را مطابق شکل در نظر بگیرید. به گونه‌ای که طول قطره‌های AC و BD برابر ۶ و ۱۰ و طول ضلع AB در آن ۹ باشد.

می‌دانیم قطره‌های یک متوازی‌الاضلاع همدیگر را نصف می‌کنند. پس:

$$\begin{cases} OA = OC = 3 \\ OB = OD = 5 \end{cases}$$

در این صورت در مثلث OAB داریم:

$$\begin{cases} OA + OB = 3 + 5 = 8 \\ AB = 9 \end{cases} \Rightarrow OA + OB < AB$$

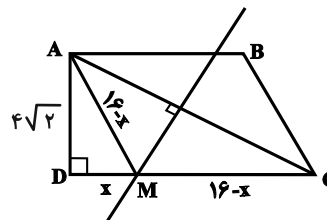
بنابراین چنین مثلی قابل رسم نیست (طبق اصل نامساوی مثلثی) و در نتیجه متوازی‌الاضلاع ABCD قابل رسم نمی‌باشد.

(هنرسه ۱- ترسیم‌های هنرسی و استرلال + پندرفلعی‌ها؛ صفحه‌های ۵۸، ۱۶ و ۵۸)

۲۲- گزینه «۱»

(پور فاطمی)

چون M روی عمودمنصف AC قرار دارد، پس از دو سر پاره‌خط به یک فاصله است (MA = MC). در مثلث قائم‌الزاویه ADM داریم:

$$AM^2 = AD^2 + DM^2 \Rightarrow (16-x)^2 = 32 + x^2$$

$$\Rightarrow 256 - 32x + x^2 = 32 + x^2 \Rightarrow 32x = 224 \Rightarrow x = 7$$

(هنرسه ۱- ترسیم‌های هنرسی و استرلال؛ صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۲۳- گزینه «۳» (مهمر فخران)

طبق فرض طول دو پاره‌خط هم‌اندازه OM و ON را x می‌گیریم.

چهارضلعی ONED متوازی‌الاضلاع است. پس $DE = ON = x$ و در

نتیجه: $CE = 3DE = 3x$

داریم: $\triangle BDC : NE \parallel BD \xrightarrow{\text{قضیه تالس}} \frac{CN}{NB} = \frac{CE}{DE} = 3$

طبق قضیه تالس در دوزنقه داریم: $\frac{DM}{MA} = \frac{CN}{NB} = 3$

ترکیب نسبت در مخرج $\frac{DM}{DM + MA} = \frac{3}{1 + 3} \Rightarrow \frac{DM}{DA} = \frac{3}{4}$

حال در مثلث ADB طبق تعمیم قضیه تالس داریم:

تعمیم تالس $OM \parallel AB \rightarrow \frac{OM}{AB} = \frac{DM}{DA} = \frac{3}{4}$

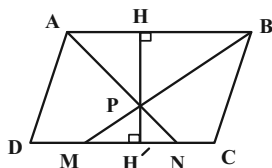
$$\Rightarrow AB = \frac{4}{3}OM = \frac{4}{3}x$$

در نتیجه: $\frac{MN}{AB} = \frac{2x}{\frac{4}{3}x} = \frac{3}{2}$

(هنرسه ۱- قضیه تالس، تشابه و کاربردهای آن؛ صفحه‌های ۳۲ تا ۳۷)

۲۴- گزینه «۴» (اخشین فاضله‌فان)

دو مثلث PAB و PMN به حالت تساوی دو زاویه متشابه‌اند.

$$\frac{S_{ABD}}{S_{ADC}} = \frac{BD}{DC} = \frac{2}{5}$$

$$\Rightarrow \frac{S_{BEFD}}{S_{AFG}} = \frac{\frac{5}{9} S_{ABD}}{\frac{4}{9} S_{ADC}} = \frac{5}{4} \times \frac{2}{5} = \frac{1}{2}$$

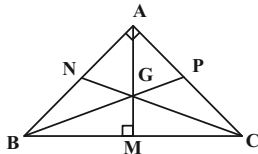
(هنرسه ۱- پندرضلعی ها: مشابه تمرین ۷ صفحه ۷۳)

(امیرحسین ابومویب)

گزینه «۳»

می‌دانیم از وصل کردن نقطه هم‌رسی میانه‌های یک مثلث به سه رأس آن

مثلث، سه مثلث هم مساحت ایجاد می‌شود، بنابراین داریم:

$$S_{ABC} = 3S_{GAB} = 3 \times 9 = 27 \Rightarrow \frac{1}{2} AB \times AC = 27$$

$$\xrightarrow{AB=AC} \frac{1}{2} AB^2 = 27 \Rightarrow AB^2 = 54$$

$$\begin{aligned} \Delta ABC: BC^2 &= AB^2 + AC^2 = 2AB^2 = 2 \times 54 = 108 \\ \Rightarrow BC &= 6\sqrt{3} \end{aligned}$$

طول میانه وارد بر وتر در یک مثلث قائم‌الزاویه، نصف طول وتر است، پس داریم:

$$AM = \frac{1}{2} BC = 3\sqrt{3}$$

(هنرسه ۱- پندرضلعی ها: صفحه‌های ۶۰ و ۶۷)

(غریزه فاکپاش)

گزینه «۲»

حداقل مقدار ممکن برای تعداد نقاط مرزی یک چندضلعی شبکه‌ای برابر ۳ و

حداقل مقدار ممکن برای تعداد نقاط درونی یک چندضلعی شبکه‌ای برابر

صفر است. با توجه به این موضوع داریم:

نسبت ارتفاع‌ها در دو مثلث متشابه برابر نسبت تشابه آن دو مثلث است،

بنابراین داریم:

$$\frac{PH}{PH'} = \frac{AB}{MN} = \frac{3}{1} \xrightarrow{\text{ترکیب نسبت در صورت}} \frac{PH + PH'}{PH'} = \frac{3+1}{1}$$

$$\Rightarrow \frac{HH'}{PH'} = 4$$

$$\frac{S_{ABCD}}{S_{PMN}} = \frac{HH' \times AB}{\frac{1}{2} PH' \times MN} = 2 \times \frac{HH'}{PH'} \times \frac{AB}{MN} = 2 \times 4 \times 3 = 24$$

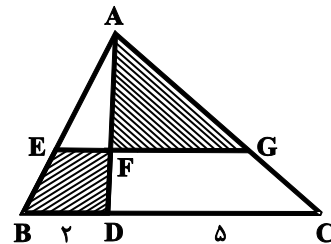
$$\xrightarrow{S_{ABCD}=108} S_{PMN} = \frac{108}{24} = 4.5$$

(هنرسه ۱- قضیه تالس، تشابه و کاربردهای آن: صفحه‌های ۳۵ تا ۴۷)

(سرز یغیازاریان تبریزی)

گزینه «۴»

طبق قضیه اساسی تشابه می‌توان نوشت:

$$EF \parallel BD \Rightarrow \Delta AEF \sim \Delta ABD \Rightarrow \frac{S_{AEF}}{S_{ABD}} = \left(\frac{AF}{AD}\right)^2 = \frac{4}{9}$$

$$FG \parallel DC \Rightarrow \Delta AFG \sim \Delta ADC \Rightarrow \frac{S_{AFG}}{S_{ADC}} = \left(\frac{AF}{AD}\right)^2 = \frac{4}{9}$$

$$\frac{S_{AEF}}{S_{ABD}} = \frac{4}{9} \xrightarrow{\text{تفضیل نسبت در صورت}} \frac{S_{BEFD}}{S_{ABD}} = \frac{5}{9} \Rightarrow S_{BEFD} = \frac{5}{9} S_{ABD}$$

دو مثلث ABD و ADC دارای ارتفاع مشترک هستند، بنابراین نسبت

مساحت آن‌ها برابر است با نسبت قاعده‌های آن دو مثلث، بنابراین داریم:

حالت اول:

$$b = 3 \Rightarrow i = 20 - 3 = 17$$

$$S_{\max} = \frac{b}{2} + i - 1 = \frac{3}{2} + 17 - 1 = 17/5$$

حالت دوم:

$$i = 0 \Rightarrow b = 20 - 0 = 20$$

$$S_{\min} = \frac{b}{2} + i - 1 = \frac{20}{2} + 0 - 1 = 9$$

بنابراین اختلاف بین حداکثر و حداقل مساحت برابر است با:

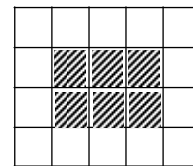
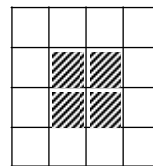
$$S_{\max} - S_{\min} = 17/5 - 9 = 8/5$$

(هنرسه ۱- هندسه پایه؛ صفحه‌های ۶۹ تا ۷۱)

۲۸- گزینه «۲»

(نریمان فتح‌اللهی)

اگر از هر سمت این مکعب مستطیل، یک ردیف حذف کنید، یک مکعب مستطیل به ابعاد $3 \times 2 \times 2$ باقی می‌ماند که شامل ۱۲ مکعب کوچک رنگ نشده است. از طرفی وجه‌های این مکعب شامل ۲ وجه به ابعاد 4×4 و ۶ وجه به ابعاد 5×4 است که مطابق شکل زیر در آن‌ها به ترتیب ۴ و ۶ مکعب کوچک وجود دارد که تنها دارای یک وجه رنگ شده هستند. پس تعداد مکعب‌های با یک وجه رنگ شده برابر است با:

$$2 \times 4 + 4 \times 6 = 32$$

$$\frac{\text{تعداد مکعب‌های رنگ نشده}}{\text{تعداد مکعب‌های با یک وجه رنگ شده}} = \frac{12}{32} = \frac{3}{8}$$

(هنرسه ۱- تبسم فضایی؛ مشابه تمرین ۳ صفحه ۹۰)

۲۹- گزینه «۱»

(سیرممد رضا حسینی فر)

فقط گزاره (ب) درست است.

بررسی گزاره‌های نادرست:

الف) زیرا دو صفحه P_1 و P_2 هر وضعیتی نسبت به هم می‌توانند داشته باشند.

ج) زیرا دو خط d_1 و d_2 می‌توانند موازی یا متقاطع یا متناظر با هر زاویه‌ای باشند.

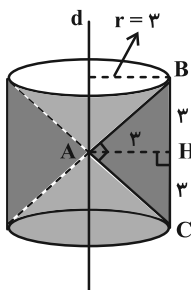
(هنرسه ۱- تبسم فضایی؛ صفحه‌های ۷۸ تا ۸۶)

۳۰- گزینه «۱»

(مهرزاد ملونری)

مطابق شکل، وتر BC موازی خط d و فاصله رأس A تا خط BC برابر ۳ خواهد بود. طول ارتفاع AH (وارد بر وتر BC) نصف اندازه وتر BC است، پس این ارتفاع همان میانه وتر BC و در نتیجه $BH = HC = 3$.

حجم حاصل از دوران مثلث ABC حول d، از تفاضل حجم دو مخروط قائم و مساوی (در بالا و پایین شکل) از حجم استوانه قائم به دست می‌آید:

(مخروط قائم) $2V - V = V$ (استوانه) $V = V$: حجم مورد نظر

$$= \pi r^2 h - 2 \left(\frac{1}{3} \pi r'^2 \times h' \right) = \pi \times 3^2 \times 6 - \frac{2}{3} \pi \times 3^2 \times 3$$

$$= 54\pi - 18\pi = 36\pi$$

(هنرسه ۱- تبسم فضایی؛ صفحه‌های ۹۵ و ۹۶)

$$\widehat{AOB} = \frac{360^\circ}{8} = 45^\circ$$

$$S_{AOB} = \frac{1}{2} OA \times OB \times \sin(\widehat{AOB}) = \frac{1}{2} R^2 \times \frac{\sqrt{2}}{2} = \frac{R^2 \sqrt{2}}{4}$$

$$S_{\text{هشت ضلعی}} = 8 S_{AOB} = 2\sqrt{2} R^2$$

$$2\sqrt{2} R^2 = 4 \Rightarrow R^2 = \sqrt{2} \Rightarrow R = \sqrt[4]{2}$$

طبق فرض داریم:

(هندسه ۲- روابط طولی در مثلث: صفحه ۷۲)

(رضا عباسی اصل)

گزینه «۲» -۳۳

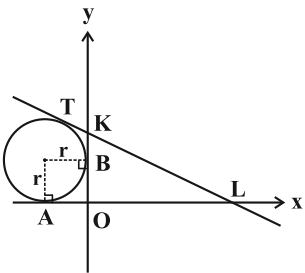
مطابق شکل، دایره مورد نظر دایره محاطی خارجی نظیر ضلع OK در مثلث

OKL است. داریم:

$$KL^2 = OK^2 + OL^2 = 25 + 144 = 169 \Rightarrow KL = 13$$

$$p = \frac{5 + 12 + 13}{2} = 15$$

$$S = \frac{1}{2} \times 5 \times 12 = 30$$

$$\text{شعاع دایره محاطی خارجی} : r_a = \frac{S}{p-a} = \frac{30}{15-5} = \frac{30}{10} = 3$$

(هندسه ۲- دایره: صفحه‌های ۲۵ و ۲۶)

(مهرداد ملونری)

گزینه «۳» -۳۴

نقطه M وسط مماس مشترک TT' قرار دارد، زیرا طبق روابط طولی در

دایره داریم:

هندسه ۲

گزینه «۴» -۳۱

(افشین فاضلهان)

با فرض $\widehat{M} = x$ داریم:

$$\triangle BMT : BT = BM \Rightarrow \widehat{BTM} = \widehat{M} = x$$

$$\widehat{BTM} = \widehat{BT} \Rightarrow \widehat{BT} = 2x \quad (\text{زاویه ظلی})$$

$$\widehat{M} = \frac{\widehat{AT} - \widehat{BT}}{2} \Rightarrow x = \frac{\widehat{AT} - 2x}{2} \Rightarrow \widehat{AT} = 4x$$

می‌دانیم کمان‌های نظیر دو وتر مساوی، برابر یکدیگرند، بنابراین

$$\widehat{AB} = \widehat{AT} = 4x \quad \text{است و در نتیجه داریم:}$$

$$\widehat{AB} + \widehat{AT} + \widehat{BT} = 360^\circ \Rightarrow 4x + 4x + 2x = 360^\circ$$

$$\Rightarrow 10x = 360^\circ \Rightarrow x = 36^\circ$$

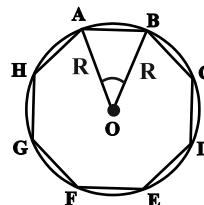
$$\left\{ \begin{array}{l} \widehat{M} = x = 36^\circ \\ \widehat{A} = \frac{\widehat{BT}}{2} = x = 36^\circ \end{array} \right. \xrightarrow{\triangle ATM} \widehat{ATM} = 180^\circ - 2 \times 36^\circ = 108^\circ$$

(هندسه ۲- دایره: صفحه‌های ۱۳ تا ۱۶)

(افشین فاضلهان)

گزینه «۳» -۳۲

مطابق شکل داریم:

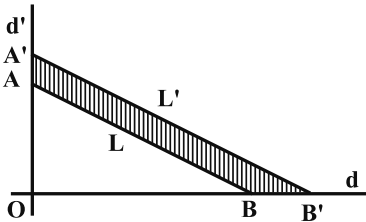
(سینا ممبرپر)

۳۶- گزینه «۲»

در تجانس به مرکز O (مبدأ مختصات) و نسبت تجانس k، اگر مساحت

مثلث OAB برابر S باشد، مساحت مثلث OA'B' برابر k^۲S خواهد

بود. (دو شکل متجانس، همواره متشابه‌اند.)

$$S_{OAB} = \frac{1}{2} OA \times OB = \frac{1}{2} \times \frac{1}{6} \times \frac{1}{3} = \frac{1}{36}$$

$$S_{AA'B'B} = S_{OA'B'} - S_{OAB} = k^2 S - S = (k^2 - 1) S$$

$$\xrightarrow{k=7} S_{AA'B'B} = (49 - 1) \times \frac{1}{36} = \frac{4}{3}$$

(هنرسه ۲- تبدیل‌های هنرسی و کاربردها: صفحه‌های ۴۳ تا ۴۸)

(امیرسین ابومفیوب)

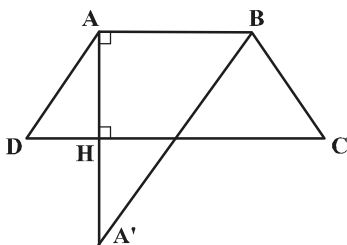
۳۷- گزینه «۲»

برای پیدا کردن کم‌ترین مقدار MA + MB به گونه‌ای که M روی

قاعده CD باشد، کافی است بازتاب نقطه A را نسبت به خط CD یافته

و آن را A' بنامیم و سپس مقدار A'B را به دست آوریم (این مقدار دقیقاً

برابر با کم‌ترین مقدار MA + MB است.)

$$\left. \begin{aligned} MT^2 &= MA \cdot MB = 3(3+6) = 27 \\ MT'^2 &= MA \cdot MB = 3(3+6) = 27 \end{aligned} \right\}$$

$$\Rightarrow MT = MT' = \sqrt{27} = 3\sqrt{3}$$

بنابراین طول مماس مشترک خارجی دو دایره برابر $TT' = 6\sqrt{3}$ است و

داریم:

$$TT' = \sqrt{OO'^2 - (R - R')^2} \Rightarrow 6\sqrt{3} = \sqrt{12^2 - (R - R')^2}$$

$$\xrightarrow{\text{به توان ۲}} 108 = 144 - (R - R')^2 \Rightarrow (R - R')^2 = 36$$

$$\Rightarrow |R - R'| = 6$$

(هنرسه ۲- دایره: صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

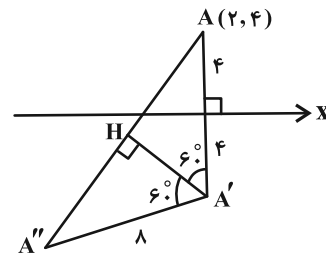
(اسحاق اسفندیار)

۳۵- گزینه «۱»

فاصله نقطه A تا محور x ها برابر ۴ است. بنابراین اندازه پاره خط‌های

A'A'' و A'A (شعاع دوران) برابر ۸ خواهد بود. با توجه به شکل

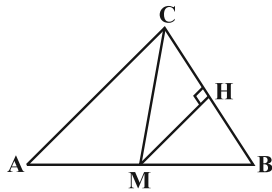
خواهیم داشت:

$$\Delta A'HA'': \sin 60^\circ = \frac{A''H}{8} \Rightarrow A''H = 8 \times \frac{\sqrt{3}}{2} = 4\sqrt{3}$$

$$AA'' = AH + A''H = 4 + 4\sqrt{3} = 4(1 + \sqrt{3})$$

(هنرسه ۲- تبدیل‌های هنرسی و کاربردها: صفحه‌های ۴۰ تا ۴۳)

$$p = \frac{a+b+c}{2} = \frac{4+7+9}{2} = 10$$

$$S = \sqrt{p(p-a)(p-b)(p-c)} = \sqrt{10 \times 6 \times 3 \times 1} = 6\sqrt{5}$$

CM میانه نظیر ضلع AB است، پس داریم:

$$S_{BMC} = \frac{1}{2} S_{ABC} = 3\sqrt{5}$$

$$S_{BMC} = \frac{1}{2} MH \times BC \Rightarrow 3\sqrt{5} = \frac{1}{2} \times MH \times 4$$

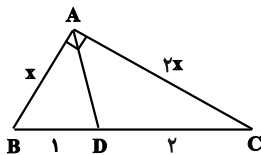
$$\Rightarrow MH = \frac{6\sqrt{5}}{4} = 1.5\sqrt{5}$$

(هنرسه ۲- روابط طولی در مثلث: صفحه‌های ۷۱ و ۷۲)

(اغشین فاصله‌فان)

۴۰- گزینه «۲»

طبق قضیه نیمسازها $\frac{AB}{AC} = \frac{BD}{DC} = \frac{1}{2}$. حال با استفاده از قضیه فیثاغورس داریم:

$$x^2 + 4x^2 = 9 \Rightarrow x^2 = \frac{9}{5} \Rightarrow x = \frac{3}{\sqrt{5}}$$

حال طبق قضیه طول نیمساز داخلی داریم:

$$d^2 = \left(\frac{3}{\sqrt{5}}\right)\left(\frac{6}{\sqrt{5}}\right) - 1 \times 2 = \frac{18}{5} - 2 = \frac{8}{5}$$

$$\Rightarrow d = \sqrt{\frac{8}{5}} = 2\sqrt{\frac{2}{5}} = \frac{2}{5}\sqrt{10} = 0.4\sqrt{10}$$

(هنرسه ۲- روابط طولی در مثلث: صفحه‌های ۶۸ تا ۷۰)

با توجه به مفروضات سؤال داریم:

$$S_{ABCD} = \frac{1}{2} AH(AB + CD) \Rightarrow 35 = \frac{1}{2} AH(4 + 10) \Rightarrow AH = 5$$

$$\Rightarrow AA' = 10$$

$$\Delta A'AB: A'B^2 = AA'^2 + AB^2 = 100 + 16 = 116 \Rightarrow A'B = 2\sqrt{29}$$

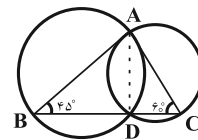
(هنرسه ۲- تبدیل‌های هندسی و کاربرد آنها: صفحه‌های ۵۲ و ۵۳)

(مهم‌ترین فندان)

۳۸- گزینه «۱»

وتر مشترک AD را رسم می‌کنیم. اگر R و R' شعاع‌های دایره‌های بزرگ و

کوچک باشند، با توجه به قضیه سینوس‌ها در دو مثلث ABD و ACD داریم:

$$\Delta ABD: \frac{AD}{\sin 45^\circ} = 2R \Rightarrow R = \frac{AD}{2 \sin 45^\circ} = \frac{AD}{\sqrt{2}}$$

$$\Delta ACD: \frac{AD}{\sin 60^\circ} = 2R' \Rightarrow R' = \frac{AD}{2 \sin 60^\circ} = \frac{AD}{\sqrt{3}}$$

$$\frac{R}{R'} = \frac{\frac{AD}{\sqrt{2}}}{\frac{AD}{\sqrt{3}}} = \frac{\sqrt{3}}{\sqrt{2}} = \frac{\sqrt{6}}{2}$$

در نتیجه:

(هنرسه ۲- روابط طولی در مثلث: صفحه‌های ۶۰ تا ۶۳)

(علی ایمانی)

۳۹- گزینه «۳»

اگر S و p به ترتیب مساحت و نصف محیط مثلث ABC باشد، طبق قضیه

هرون داریم:

آمار و احتمال

گزینه «۱» - ۴۱

(امیرحسین ابومحبوب)

روش اول: طبق جدول ارزش گزاره‌ها داریم:

p	q	~ p	~ p ⇒ q	p ⇒ (~ p ⇒ q)
د	د	ن	د	د
د	ن	ن	د	د
ن	د	د	د	د
ن	ن	د	ن	د

یعنی ارزش گزاره $p \Rightarrow (\sim p \Rightarrow q)$ همواره درست است.

روش دوم: طبق قوانین گزاره‌ها داریم:

$$p \Rightarrow (\sim p \Rightarrow q) \equiv \sim p \vee (\sim p \Rightarrow q) \equiv \sim p \vee (p \vee q) \\ \equiv (\sim p \vee p) \vee q \equiv T \vee q \equiv T$$

(آمار و احتمال - آشنایی با مبانی ریاضیات: صفحه‌های ۵ تا ۱۱)

گزینه «۲» - ۴۲

(ندرا صالح‌پور)

گزینه «۱»: رابطه داده شده برای هر عدد حقیقی x برقرار نیست. به عنوان

مثال اگر $x = \frac{\pi}{2}$ باشد، $\tan \frac{\pi}{2}$ تعریف نشده و در نتیجه رابطه بی‌معنی است.

گزینه «۲»: دو عدد صحیح x و $x+3$ با هم ۳ واحد اختلاف دارند و قطعاً یکی زوج و یکی فرد است و حاصل ضرب آن‌ها زوج می‌باشد.

گزینه «۳»: رابطه $x^2 + 1 = 0$ به ازای هیچ عدد حقیقی x برقرار نیست، زیرا $x^2 + 1$ همواره نامنفی و در نتیجه $x^2 + 1$ عددی مثبت است.

گزینه «۴»: عدد ۲، عددی زوج و اول است، پس گزاره سوری نادرست است.

(آمار و احتمال - آشنایی با مبانی ریاضیات: صفحه‌های ۱۱ تا ۱۳)

گزینه «۳» - ۴۳

(افشین فاضلان)

$$(A - B') \cup [(A \cap B) \cap ((A - B) \cup B')] \\ = (A \cap B) \cup [(A \cap B) \cap ((A - B) \cup B')]$$

حال طبق قانون جذب، حاصل این عبارت برابر مجموعه $(A \cap B)$ است.

(آمار و احتمال - آشنایی با مبانی ریاضیات: صفحه‌های ۲۱ تا ۳۰)

گزینه «۴» - ۴۴

(نیلوفر مهری)

مجموعه $A = \{1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8\}$ دارای $2^8 = 256$ زیرمجموعه است. زیرمجموعه‌هایی که بزرگ‌ترین عضو آن‌ها از ۴ بزرگ‌تر باشد، متمم زیرمجموعه‌هایی است که هیچ عضوی بزرگ‌تر از ۴ ندارند که تعداد این دسته از زیرمجموعه‌ها برابر تعداد زیرمجموعه‌های مجموعه $\{1, 2, 3, 4\}$ ، یعنی $2^4 = 16$ است. در نتیجه تعداد زیرمجموعه‌های موردنظر برابر است با:

$$256 - 16 = 240$$

(آمار و احتمال - آشنایی با مبانی ریاضیات: صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

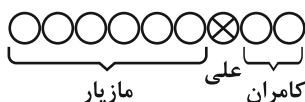
گزینه «۲» - ۴۵

(سیرمهر رضا حسینی فرد)

برای محاسبه تعداد اعضای فضای نمونه کاهش یافته ابتدا از بین ۹ جایگاهی که برای اعضای تیم وجود دارد، باید ۳ تا انتخاب کنیم. علی را در جایگاه وسطی و مازیار را در جایگاه کوتاه‌تر و کامران را در جایگاه بلندتر قرار بدهیم، بنابراین:

$$n(S) = \binom{9}{3} = \frac{9 \times 8 \times 7}{3 \times 2 \times 1} = 3 \times 4 \times 7$$

پیشامد مطلوب آن است که علی در رتبه سوم باشد، پس:

$$n(A) = \binom{2}{1} \binom{6}{1} = 2 \times 6$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{2 \times 6}{3 \times 4 \times 7} = \frac{1}{7}$$

(آمار و احتمال - احتمال: صفحه‌های ۳۹ تا ۵۲)

گزینه «۲» - ۴۶

(مرتضی فقیه‌علوی)

تنها در صورتی شماره دومین مهره خارج شده می‌تواند ۳ باشد که شماره اولین مهره خارج شده، ۴، ۵ یا ۶ باشد. اگر A پیشامد شماره ۳ بودن دومین مهره و B_1 و B_2 و B_3 به ترتیب پیشامد شماره ۶، ۵ و ۴ بودن اولین مهره باشند، آنگاه طبق نمودار درختی داریم:

اضافه شدن ۴ واحد به هر یک از داده‌ها، تأثیری روی انحراف معیار ندارد اما ۴ واحد به میانگین داده‌ها اضافه می‌کند، بنابراین داریم:

$$\frac{\sigma_1 = \sigma_2}{\bar{x}_2 = \bar{x}_1 + 4} \rightarrow \frac{\bar{x}_1}{\bar{x}_1 + 4} = \frac{3}{4} \Rightarrow 4\bar{x}_1 = 3\bar{x}_1 + 12 \Rightarrow \bar{x}_1 = 12$$

(آمار و احتمال - آمار توصیفی: صفحه‌های ۹۰ تا ۹۴)

۴۹- گزینه «۴» (عادل حسینی)

بازه $[\bar{x} - \frac{2\sigma}{\sqrt{n}}, \bar{x} + \frac{2\sigma}{\sqrt{n}}]$ بازه اطمینان بیش از ۹۵ درصد برای میانگین

جامعه است، یعنی طول بازه اطمینان برابر $\frac{4\sigma}{\sqrt{n}}$ بوده و در نتیجه داریم:

$$\frac{4\sigma}{\sqrt{n}} = 13/2 - 12/6 \xrightarrow{n=100} \frac{4\sigma}{10} = 0/6 \Rightarrow 4\sigma = 6 \Rightarrow \sigma = 1/5$$

(آمار و احتمال - آمار استنباطی: صفحه‌های ۱۱۵ و ۱۱۶)

۵۰- گزینه «۲» (سیدمحمدرضا حسینی فرد)

اگر بخواهیم n را به کمک پارامتر میانگین برآورد کنیم آن گاه میانگین نمونه و جامعه را برابر قرار می‌دهیم:

$$\left. \begin{aligned} \text{میانگین نمونه} &= \frac{1+17+18+19+20}{5} = 15 \\ \text{میانگین جامعه} &= \frac{n+1}{2} \end{aligned} \right\}$$

$$\Rightarrow \frac{n+1}{2} = 15 \Rightarrow n = 29$$

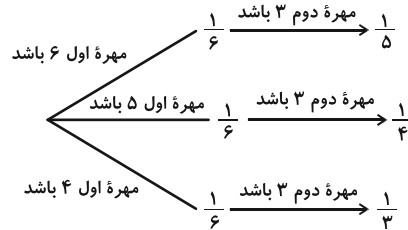
همچنین برای برآورد n به کمک پارامتر میانه، باید میانه نمونه را با میانه جامعه برابر قرار دهیم:

$$\left. \begin{aligned} Q_2 = 18 \Rightarrow 1, 17, 18, 19, 20: \text{میانه نمونه} \\ \text{میانه جامعه} &= \frac{n+1}{2} \end{aligned} \right\}$$

$$\Rightarrow \frac{n+1}{2} = 18 \Rightarrow n = 35$$

بنابراین اختلاف برآورد n برابر ۶ است.

(آمار و احتمال - آمار استنباطی: صفحه‌های ۱۱۳ تا ۱۱۵)

$$P(A) = \frac{1}{6} \times \frac{1}{5} + \frac{1}{6} \times \frac{1}{4} + \frac{1}{6} \times \frac{1}{3} = \frac{1}{6} \left(\frac{1}{5} + \frac{1}{4} + \frac{1}{3} \right) = \frac{1}{6} \times \frac{47}{60}$$

$$P(B_2 | A) = \frac{\frac{1}{6} \times \frac{1}{4}}{\frac{1}{6} \times \frac{47}{60}} = \frac{15}{47}$$

(آمار و احتمال - احتمال: صفحه‌های ۵۵ تا ۶۲)

۴۷- گزینه «۲» (نیلوفر مهدوی)

ابتدا داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب می‌کنیم:

۱, ۲, ۴, ۷, ۷, ۷, ۸, ۹, ۱۲, ۱۳, ۱۷, ۱۷

مد داده‌ها برابر ۷ است و مجموع داده‌های کوچک‌تر از مد برابر است با:

$$1+2+2+4=9$$

تعداد داده‌ها برابر ۱۳ است، پس داده هفتم میانه و میانگین داده‌های سوم و

$$Q_1 = \frac{2+4}{2} = 3 \quad \text{چهارم برابر چارک اول است.}$$

مجموع داده‌های کوچک‌تر از چارک اول برابر است با:

$$1+2+2=5$$

بنابراین اختلاف بین مجموع این دو دسته از داده‌ها برابر است با: $9-5=4$

(آمار و احتمال - آمار توصیفی: صفحه‌های ۸۲ تا ۸۵)

۴۸- گزینه «۳» (فرشاد خرامرزی)

فرض کنید ضریب تغییرات سن فعلی دانش‌آموزان این کلاس را با CV_1 و ضریب

تغییرات سن ۴ سال بعد آنها را با CV_2 نمایش دهیم. در این صورت داریم:

$$\frac{CV_2}{CV_1} = \frac{\frac{\sigma_2}{\bar{x}_2}}{\frac{\sigma_1}{\bar{x}_1}} = \frac{3}{4} \Rightarrow \frac{\sigma_2}{\sigma_1} \times \frac{\bar{x}_1}{\bar{x}_2} = \frac{3}{4}$$

فیزیک ۱

۵۱- گزینه «۳»

(میلاد نقوی)

عبارت‌های (پ) و (ت) نادرست‌اند. بررسی علت نادرستی این موارد:

(پ) الزاماً دقت اندازه‌گیری در ابزارهای رقمی (دیجیتال) از ابزارهای مدرج بیش‌تر نیست.

(ت) در نمادگذاری علمی، هر عدد را به صورت حاصل ضرب عددی بین یک تا ده در توان صحیحی از ۱۰ می‌نویسیم.

(فیزیک ۱- فیزیک و اندازه‌گیری: صفحه‌های ۵، ۷ و ۱۳ تا ۱۵)

۵۲- گزینه «۴»

(عبدالرضا امینی نسب)

با استفاده از روش تبدیل زنجیره‌ای داریم:

$$= 3 \times 10^4 \text{ m} = 312 \text{ m}$$

(فیزیک ۱- فیزیک و اندازه‌گیری: صفحه‌های ۱۰ و ۱۱)

۵۳- گزینه «۱»

(مصطفی کیانی)

چون در هر دو حالت، حجم آب و روغن برابر با حجم بطری خالی است، بنابراین اگر جرم بطری خالی را برابر با m' در نظر بگیریم، جرم آب برابر با $m_1 = 300 - m'$ گرم و جرم روغن برابر با $m_2 = 280 - m'$ گرم خواهد بود و به صورت زیر جرم بطری خالی را می‌یابیم:

$$V = \frac{m_1}{\rho_1} = \frac{m_2}{\rho_2} \Rightarrow \frac{300 - m'}{1 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}} = \frac{280 - m'}{0.8 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}} \Rightarrow 240 - 0.8m' = 280 - m' \Rightarrow 0.2m' = 40 \Rightarrow m' = 200 \text{ g}$$

(فیزیک ۱- فیزیک و اندازه‌گیری: صفحه‌های ۱۶ تا ۱۸)

۵۴- گزینه «۲»

(غلامرضا مصبی)

طبق تعریف چگالی ($m = \rho V$)، شیب نمودار جرم بر حسب حجم برابر با چگالی است. بنابراین با توجه به اینکه شیب نمودار A بیشتر است، بنابراین چگالی ماده A بیشتر از چگالی ماده B خواهد بود «عبارت الف نادرست است». پس هنگامی که آن‌ها را داخل یک ظرف می‌ریزیم، بعد از ایجاد تعادل، مایع A که دارای چگالی بیشتری است، پایین‌تر قرار می‌گیرد.

«عبارت ب نادرست است.»

برای جرم مساوی از هر دو مایع درون یک استوانه، ارتفاع مایع با چگالی

بیشتر، کم‌تر خواهد بود «عبارت پ درست است»:

$$m_A = m_B \Rightarrow \rho_A V_A = \rho_B V_B \Rightarrow \rho_A A h_A = \rho_B A h_B$$

$$\Rightarrow \frac{h_A}{h_B} = \frac{\rho_B}{\rho_A} < 1 \Rightarrow h_A < h_B$$

(فیزیک ۱- فیزیک و اندازه‌گیری: صفحه‌های ۱۶ تا ۱۸)

۵۵- گزینه «۲»

(بهنام رستمی)

گزینه‌های ۱، ۳ و ۴ طبق متن کتاب درست می‌باشند.

گزینه «۲» نادرست است، زیرا علت پخش ذرات جوهر در آب، حرکت

نامنظم و کاتوره‌های مولکول‌های آب است نه ذرات جوهر.

(فیزیک ۱- ویژگی‌های فیزیکی مواد: صفحه‌های ۲۴ تا ۲۹)

۵۶- گزینه «۴»

(مسعود قره‌فانی)

ابتدا فشار ناشی از مایع اول را در کف ظرف در حالت اول حساب می‌کنیم:

$$P_1 = \rho g h = 2000 \times 10 \times 0.1 = 2000 \text{ Pa}$$

بعد از اضافه کردن مایع دوم به ظرف، فشار در کف ظرف برابر با $2P_1$

$$P_{12} = 2P_1 \Rightarrow P_1 + P_2 = 2P_1 \quad \text{می‌شود، بنابراین داریم:}$$

$$\Rightarrow P_2 = 2P_1 = 2 \times 2000 = 4000 \text{ Pa}$$

$$\Rightarrow \rho \text{ روغن} g h = 4000 \Rightarrow 800 \times 10 \times h = 4000$$

$$\Rightarrow h \text{ روغن} = 0.5 \text{ m} = 50 \text{ cm}$$

حال حجم روغن را حساب می‌کنیم:

$$V \text{ روغن} = A h \text{ روغن} = 50 \times 50 = 2500 \text{ cm}^3$$

در نهایت به کمک رابطه چگالی، جرم روغن را محاسبه می‌کنیم:

$$m \text{ روغن} = \rho \text{ روغن} V \text{ روغن} = 0.8 \times 2500 = 2000 \text{ g}$$

(فیزیک ۱- ویژگی‌های فیزیکی مواد: صفحه‌های ۳۲ تا ۳۷)

۵۷- گزینه «۳»

(سعید طاهری بروجنی)

چون سطح جیوه در ته لوله از سطح جیوه در مجاورت هوا بالاتر است، داریم:

$$P = P_0 - \rho gh$$

ارتفاع ستون جیوه برابر است با:

$$h = L \sin 37^\circ \Rightarrow h = 0.6 \times 0.6 = 0.36 \text{ m}$$

بنابراین:

$$P = P_0 - \rho gh = \rho_{\text{جیوه}} gh_0 - \rho_{\text{جیوه}} gh = \rho_{\text{جیوه}} g(h_0 - h)$$

$$\Rightarrow P = 136000 \times 10 \times (0.76 - 0.36) = 54400 \text{ Pa}$$

حال با استفاده از تعریف فشار، نیروی وارد بر انتهای بسته لوله را به دست

$$P = \frac{F}{A} \Rightarrow F = PA = 54400 \times 2 / 5 \times 10^{-4} = 13 / 6 \text{ N}$$

(فیزیک ۱- ویژگی‌های فیزیکی مواد، صفحه‌های ۳۲ تا ۳۷)

۵۸- گزینه «۳»

(مسعود قره‌فانی)

با توجه به معادله پیوستگی با کاهش سطح مقطع جریان شاره، تندی افزایش

و با افزایش سطح مقطع جریان شاره، تندی کاهش می‌یابد. بنابراین در

قسمت B با کاهش سطح مقطع، تندی افزایش می‌یابد. همچنین بیشینه

تندی آب مربوط به قسمتی با کمترین سطح مقطع، یعنی قسمت C است.

(فیزیک ۱- ویژگی‌های فیزیکی مواد، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۵)

۵۹- گزینه «۱»

(رامین شادلویی)

با استفاده از رابطه انرژی جنبشی داریم:

$$K = \frac{1}{2} m v^2 \Rightarrow \frac{K_2}{K_1} = \frac{m_2}{m_1} \times \left(\frac{v_2}{v_1} \right)^2,$$

$$v_2 = v_1 + \frac{25}{100} v_1 = 1.25 v_1$$

$$\frac{K_2 = K_1}{v_2 = 1.25 v_1} \rightarrow 1 = \frac{m_2}{m_1} \times (1.25)^2 \Rightarrow \frac{m_2}{m_1} = 0.64$$

$$\frac{\Delta m}{m_1} \times 100 = \frac{m_2 - m_1}{m_1} \times 100 \quad \text{درصد تغییرات جرم برابر است با:}$$

$$\frac{m_2 = 0.64 m_1}{m_1} \rightarrow -\frac{0.36 m_1}{m_1} \times 100 = -36\%$$

(فیزیک ۱- کار، انرژی و توان، صفحه‌های ۵۳ و ۵۵)

۶۰- گزینه «۴»

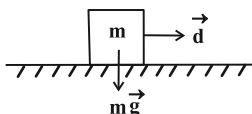
(شادمان ویسی)

بنا به رابطه $W = Fd \cos \theta$ ، در صورتی کار برابر با صفر می‌شود که

یکی از کمیت‌های F ، d ، یا $\cos \theta$ برابر با صفر باشد.

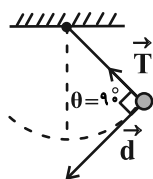
(الف) $W = 0$ است. زیرا $\theta = 90^\circ$ و در نتیجه $W = Fd \cos 90^\circ = 0$

است.

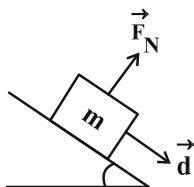
(ب) $W = 0$ است. زیرا در تمام لحظه‌ها نیروی کشش نخ بر جابه‌جایی

عمود است.

(پ) $W = 0$ است. طبق استدلال مورد الف، نیروی عمودی سطح و جابه‌جایی

بر هم عموداند.

(ت) $W = 0$ است. زیرا طبق قضیه کار-انرژی جنبشی، $W_t = \Delta K = 0$

می‌باشد.

(فیزیک ۱- کار، انرژی و توان، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۴)

۶۱- گزینه «۲»

(مصطفی کیانی)

چون نیروی مقاومت هوا وجود ندارد، انرژی مکانیکی گلوله پایسته می ماند و در تمام نقاط، مقدار آن ثابت است. بنابراین، کافی است انرژی مکانیکی اولیه

گلوله را بیابیم:

$$E_1 = U_1 + K_1 \xrightarrow{U_1=0} E_1 = 0 + \frac{1}{2}mv_1^2$$

$$\frac{m=20 \cdot g=0.02 \text{ kg}}{v_1=10 \frac{m}{s}} \rightarrow E_1 = \frac{1}{2} \times \frac{2}{10} \times 100 \Rightarrow E_2 = E_1 = 15 \text{ J}$$

(فیزیک ۱- کار، انرژی و توان: صفحه های ۶۸ تا ۷۰)

۶۲- گزینه «۳»

(میتهم دشتیان)

طبق صورت سؤال داریم:

(*) اتلافی = ۳P خروجی

از طرفی می توان نوشت:

$$P_{\text{اتلافی}} + P_{\text{اتلافی}} = 3P_{\text{خروجی}} \xrightarrow{(*)} P_{\text{کل}} = P_{\text{خروجی}} + P_{\text{اتلافی}} \Rightarrow P_{\text{کل}} = 4P_{\text{خروجی}}$$

$$\Rightarrow P_{\text{کل}} = \frac{E_{\text{کل}}}{t} = 4P_{\text{اتلافی}} \Rightarrow \frac{180 \times 10^3 \text{ J}}{60 \text{ s}} = 4P_{\text{اتلافی}}$$

$$\Rightarrow P_{\text{اتلافی}} = 750 \text{ W}$$

(فیزیک ۱- کار، انرژی و توان: صفحه های ۷۳ و ۷۴)

۶۳- گزینه «۲»

(ممرعلی راست پیمان)

ابتدا کلون را به درجه سلسیوس تبدیل می کنیم:

$$T = \theta + 273$$

$$\Rightarrow 293 = \theta + 273 \Rightarrow \theta = 20^\circ \text{C}$$

حال درجه سلسیوس را به درجه فارنهایت تبدیل می کنیم:

$$F = \frac{9}{5}\theta + 32 \Rightarrow F = \frac{9}{5} \times 20 + 32 = 68^\circ \text{F}$$

(فیزیک ۱- دما و گرما: صفحه های ۸۴ و ۸۵)

۶۴- گزینه «۲»

(عبدالرضا امینی نسب)

می دانیم کل سطح مکعب از شش مربع تشکیل شده است، بنابراین طبق

رابطه $\Delta A = 2\alpha A_1 \Delta \theta$ داریم:

$$A_1 = 6a^2 = 6 \times 2500 = 15000 \text{ cm}^2$$

$$\Delta A = 2\alpha A_1 \Delta \theta \Rightarrow 25 / 5 = 2 \times 17 \times 10^{-6} \times 15000 \Delta \theta$$

$$\Rightarrow \Delta \theta = \frac{25 / 5 \times 10^3}{15 \times 34} = 50^\circ \text{C}$$

حال تغییرات دما را برحسب درجه فارنهایت به دست می آوریم:

$$\Delta F = \frac{9}{5} \Delta \theta = \frac{9}{5} \times 50 = 90^\circ \text{F}$$

(فیزیک ۱- دما و گرما: صفحه های ۸۴ تا ۹۴)

۶۵- گزینه «۳»

(علیرضا کونه)

ابتدا مقدار گرمایی را که ۵۰g آب با دمای ۲۰°C از دست می دهد تا به

آب با دمای صفر درجه سلسیوس تبدیل شود، به دست می آوریم:

$$Q_{\text{آب}} = m_{\text{آب}} c_{\text{آب}} \Delta \theta_{\text{آب}} = \frac{50}{1000} \times 4200 \times (0 - 20) = -4200 \text{ J}$$

حال مقدار گرمایی را که ۲۰۰g یخ با دمای ۱۰°C می گیرد تا به یخ با

دمای صفر درجه سلسیوس تبدیل شود، محاسبه می کنیم:

$$Q_{\text{یخ}} = m_{\text{یخ}} c_{\text{یخ}} \Delta \theta_{\text{یخ}} = \frac{200}{1000} \times 2100 \times (0 - (-10)) = 4200 \text{ J}$$

چون $|Q_{\text{آب}}| = |Q_{\text{یخ}}|$ است، پس گرمایی که یخ از آب می گیرد، صرف

تغییر دمای آن می شود و در نهایت مخلوط آب و یخ در دمای صفر درجه

سلسیوس خواهیم داشت و یخ تغییر حالت پیدا نمی کند و در دمای صفر

درجه سلسیوس باقی خواهد ماند. یعنی در نهایت ۲۰۰g یخ صفر درجه

سلسیوس و ۵۰g آب صفر درجه سلسیوس خواهیم داشت.

(فیزیک ۱- دما و گرما: صفحه های ۹۶ تا ۱۰۶)

۶۶- گزینه «۱»

(مصطفی کیانی)

با استفاده از رابطه $N = n \times N_A$ (N_A عدد آووگادرو، N تعداد

مولکولها و n تعداد مولها است). نسبت $\frac{n_{H_2}}{n_{O_2}}$ را می یابیم:

$$N = n \times N_A \xrightarrow{N_A = \text{ثابت}} \frac{N_{O_2}}{N_{H_2}} = \frac{n_{O_2}}{n_{H_2}}$$

$$\frac{N_{O_2} = 6N_{H_2}}{N_{H_2}} \rightarrow \frac{6N_{H_2}}{N_{H_2}} = \frac{n_{O_2}}{n_{H_2}} \Rightarrow \frac{n_{O_2}}{n_{H_2}} = 6$$

با استفاده از معادله حالت گازهای آرمانی داریم:

$$PV = nRT \xrightarrow{R=\text{ثابت}} \frac{P_{O_2}}{P_{H_2}} \times \frac{V_{O_2}}{V_{H_2}} = \frac{n_{O_2}}{n_{H_2}}$$

$$\frac{P_{O_2} = 4/5 \text{ atm}, V_{O_2} = 2L}{P_{H_2} = 3 \text{ atm}} \rightarrow \frac{4/5}{3} \times \frac{2}{V_{H_2}} = 6 \Rightarrow V_{H_2} = 0.5L$$

$$\xrightarrow{\Delta L = 1000 \text{ cm}^3} V_{H_2} = 500 \text{ cm}^3$$

(فیزیک ۱- دما و گرما؛ صفحه‌های ۱۱۷ تا ۱۲۳)

۶۷- گزینه «۴»

(میثم شتیان)

در فرایند بی‌دررو $Q = 0$ است و طبق قانون اول ترمودینامیک، $\Delta U = W$ است. پس کار انجام شده روی گاز، فقط صرف تغییرات انرژی درونی گاز می‌شود.

(فیزیک ۱- ترمودینامیک؛ صفحه‌های ۱۲۸ تا ۱۳۹)

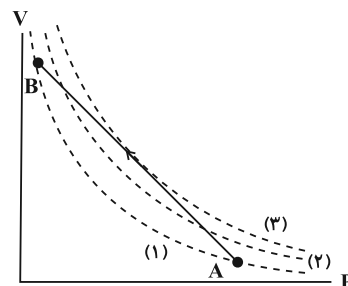
۶۸- گزینه «۲»

(مهم سکا)

با استفاده از معادله حالت برای فرایندهای هم‌دما، برای دماهای مختلف

مقدار معینی گاز کامل داریم:

$$PV = nRT \Rightarrow V \propto \frac{T}{P}$$

مشاهده می‌شود که فرایند از نقطه A شروع شده که در نمودار هم‌دما (۱) قرار دارد و سپس به نمودار هم‌دما (۲) رسیده که دمای آن از (۱) بیشتر است و سپس به (۳) و مجدداً به (۲) و (۱) برگشته است. عبارت $P_A V_A = P_B V_B$ نشان از این دارد که دمای حالت‌های A و B با هم برابر هستند، اما لزومی ندارد که دما در طول مسیر ثابت بماند.

(فیزیک ۱- ترمودینامیک؛ صفحه‌های ۱۲۸، ۱۲۹ و ۱۳۵ تا ۱۳۷)

۶۹- گزینه «۱»

(مصطفی کیانی)

می‌دانیم در یک چرخه و در فرایند هم‌دما $\Delta U = 0$ است. با توجه به این که $\Delta U = Q + W$ است، به صورت زیر گرمای مبادله شده در فرایند هم‌حجم را می‌یابیم. دقت کنید، فرایند AB هم‌دما، فرایند BC هم‌حجم و فرایند CA بی‌دررو است. در ضمن در فرایند هم‌حجم $W = 0$ و در فرایند بی‌دررو $Q = 0$ است. در این چرخه چون $V_A > V_C$ است $W_{CA} < 0$ می‌باشد.

$$\Delta U_{\text{چرخه}} = \Delta U_{AB} + \Delta U_{BC} + \Delta U_{CA} \xrightarrow{\Delta U_{\text{چرخه}} = 0, \Delta U_{AB} = 0}$$

$$0 = 0 + W_{BC} + Q_{BC} + W_{CA} + Q_{CA} \xrightarrow{W_{BC} = 0, Q_{CA} = 0, W_{CA} = -220 \text{ J}}$$

$$0 = 0 + Q_{BC} - 220 + 0 \Rightarrow Q_{BC} = 220 \text{ J}$$

(فیزیک ۱- ترمودینامیک؛ صفحه‌های ۱۲۸ تا ۱۴۰)

۷۰- گزینه «۲»

(مهم علی راست‌پیمان)

با توجه به رابطه بازده یک ماشین گرمایی داریم:

$$\eta = \frac{|W|}{Q_H} = 1 - \frac{|Q_L|}{Q_H}$$

$$\Rightarrow 0.25 = 1 - \frac{|Q_L|}{Q_H} \Rightarrow \frac{|Q_L|}{Q_H} = 0.75$$

در حالت دوم، با کاهش گرمای اتلافی، داریم:

$$|Q'_L| = |Q_L| - 0.2|Q_L| \Rightarrow |Q'_L| = 0.8|Q_L|$$

$$\eta' = 1 - \frac{|Q'_L|}{Q_H} \Rightarrow \eta' = 1 - \frac{0.8|Q_L|}{Q_H}$$

$$\eta' = 1 - 0.8 \times 0.75 = 1 - 0.6 \Rightarrow \eta' = 0.4$$

$$\Rightarrow \Delta \eta = 0.4 - 0.25 = 0.15$$

(فیزیک ۱- ترمودینامیک؛ صفحه‌های ۱۴۰ تا ۱۴۶)

فیزیک ۲

۷۱- گزینه «۱»

(مصطفی واثقی)

شیشه به انتهای مثبت سری و پارچه ابریشمی به انتهای منفی سری الکتریسیته مالشی نزدیک تر است، پس با مالش میله شیشه‌ای با پارچه ابریشمی، میله دارای بار مثبت و پارچه دارای بار منفی می‌شود. حال اگر میله با بار مثبت را به کلاهک الکتروسکوپ با بار مثبت نزدیک کنیم، الکترون‌ها از تیغه‌ها به سمت کلاهک می‌روند، در این حالت ورقه‌ها نسبت به حالت قبل از یکدیگر دورتر می‌شوند.

(فیزیک ۲- الکتریسیته ساکن؛ صفحه‌های ۳ و ۴)

۷۲- گزینه «۲»

(مصطفی کیانی)

ابتدا بار الکتریکی هر یک از گوی‌ها را بعد از تماس به هم به دست می‌آوریم.

$$q'_1 = q'_2 = \frac{q_1 + q_2}{2} = \frac{q_1 + \cancel{2nC}}{2} \Rightarrow q'_1 = q'_2 = \frac{2 - 4}{2}$$

$$\Rightarrow q'_1 = q'_2 = -nC$$

اکنون با استفاده از قانون کولن می‌توان نوشت:

$$F = k \frac{|q_1| |q_2|}{r^2} \Rightarrow \frac{F'}{F} = \frac{|q'_1|}{|q_1|} \times \frac{|q'_2|}{|q_2|} \times \left(\frac{r}{r'}\right)^2$$

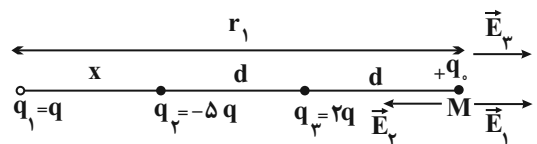
$$\frac{r=2.0\text{cm}}{r'=3.0\text{cm}} \Rightarrow \frac{F'}{F} = \frac{1}{2} \times \frac{1}{4} \times \left(\frac{2}{3}\right)^2 \Rightarrow \frac{F'}{F} = \frac{1}{18}$$

(فیزیک ۲- الکتریسیته ساکن؛ صفحه‌های ۵ تا ۱۰)

۷۳- گزینه «۴»

(امیر مرادی پور)

جهت میدان ناشی از هر کدام از بارها در نقطه M در جهت نیرویی است که به بار مثبت آزمون (+q) در همان نقطه وارد می‌کنند، پس داریم:

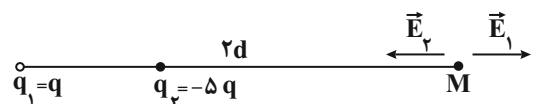
با توجه به شکل فوق و اینکه جهت میدان برآیند به سمت راست است، داریم:

$$E_{\text{برآیند}} = E_1 + E_2 - E_3 = E \Rightarrow \frac{k|q_1|}{r_1^2} + \frac{k|q_2|}{d^2} - \frac{k|q_3|}{(2d)^2} = E$$

$$\Rightarrow \frac{k|q|}{r_1^2} + \frac{k|2q|}{d^2} - \frac{k|5q|}{4d^2} = E \Rightarrow \frac{k|q|}{r_1^2} + \frac{3k|q|}{4d^2} = E \quad (I)$$

حال وقتی بار q3 را حذف می‌کنیم، میدان برآیند در همان لحظه 3/4 برابر

میدان برآیند در حالت قبل و به سمت چپ است، پس:

$$E_{\text{برآیند}} = E_2 - E_1 = \frac{3}{4}E \quad (II) \rightarrow$$

$$\frac{k|\Delta q|}{(2d)^2} - \frac{k|q|}{r_1^2} = \frac{3}{4} \left(\frac{k|q|}{r_1^2} + \frac{3k|q|}{4d^2} \right)$$

$$\Rightarrow \frac{5}{4d^2} - \frac{1}{r_1^2} = \frac{3}{4} + \frac{9}{4d^2} \Rightarrow \frac{5}{4d^2} - \frac{9}{4d^2} = \frac{3}{4} + \frac{1}{r_1^2}$$

$$\Rightarrow \frac{1}{4d^2} = \frac{5}{4r_1^2} \Rightarrow 2r_1^2 = 4d^2 \Rightarrow r_1 = \sqrt{2}d = 2\sqrt{2}d$$

$$x = r_1 - 2d \Rightarrow x = 2\sqrt{2}d - 2d = 2(\sqrt{2} - 1)d$$

(فیزیک ۲- الکتریسیته ساکن؛ صفحه‌های ۱۰ تا ۱۷)

۷۴- گزینه «۴»

(غلامرضا مصی)

خط‌های میدان الکتریکی، بین دو صفحه از بالا به پایین است و نقاط a و b روی یک خط عمود بر خطوط میدان قرار دارند. لذا هم پتانسیل هستند. تحلیل عبارت‌ها به صورت زیر است:

گزینه «۱»: نادرست است: $\Delta U = q\Delta V \xrightarrow{q < 0, \Delta V < 0} \Delta U > 0$

گزینه «۲»: نادرست است: $W_{bc} = W_{ac}$

گزینه «۳»: نادرست است: $\Delta V_{bc} = \Delta V_{ac}$

گزینه «۴»: درست است: $\Delta U_{ac} > 0 \Rightarrow \Delta K_{ac} < 0$

(فیزیک ۲- الکتریسیته ساکن؛ صفحه‌های ۲۱ تا ۲۷)

۷۵- گزینه «۳»

(بهنام رستمی)

ابتدا ظرفیت خازن تخت را محاسبه می‌کنیم. داریم:

$$C = \kappa \epsilon_0 \frac{A}{d} = 1 \times 9 \times 10^{-12} \times \frac{4 \times 10^{-6}}{2 \times 10^{-3}} \Rightarrow C = 18 \times 10^{-15} \text{ F}$$

بنابراین بار ذخیره شده در آن برابر است با:

$$Q = CV \Rightarrow Q = 18 \times 10^{-15} \times 15 = 0.27 \times 10^{-12} \text{ C} = 0.27 \text{ pC}$$

(فیزیک ۲- الکتریسیته ساکن؛ صفحه‌های ۳۲ تا ۳۸)

۷۶- گزینه «۲»

(غلامرضا مصی)

با توجه به این که هر دو سیم مسی هستند، چگالی آن‌ها با هم برابر است و داریم:

$$m_A = 2m_B \xrightarrow{\rho_A = \rho_B} V_A = 2V_B \Rightarrow \pi r_A^2 L_A = 2\pi r_B^2 L_B$$

$$\xrightarrow{r_A = 2r_B} (2r_B)^2 L_A = 2r_B^2 L_B \Rightarrow L_B = 2L_A$$

برای محاسبه RB بر حسب RA داریم:

$$R = \rho \frac{L}{A} \Rightarrow \frac{R_A}{R_B} = \frac{L_A}{L_B} \times \frac{A_B}{A_A} = \frac{L_A}{L_B} \times \left(\frac{r_B}{r_A}\right)^2$$

$$\xrightarrow{L_B = 2L_A, r_A = 2r_B} \frac{R_A}{R_B} = \frac{1}{2} \times \left(\frac{1}{2}\right)^2 = \frac{1}{8} \Rightarrow R_B = 8R_A$$

چون مقاومت‌ها موازی‌اند، سهم جریان عبوری از مقاومت A (سیم رسانای

$$I_A = \frac{R_B}{R_A + R_B} I = \frac{8R_A}{R_A + 8R_A} \times 27 = 24A \quad (A) \text{ برابر است با:}$$

(فیزیک ۲- جریان الکتریکی و مدارهای جریان مستقیم: صفحه‌های ۵۱، ۵۲ و ۶۱ تا ۷۷)

گزینه «۲» ۷۷

(مصطفی کیانی)

ابتدا با استفاده از رابطه‌های $V = RI$ و $I = \frac{\mathcal{E}}{R+r}$ ، مقاومت R را می‌یابیم:

$$V = RI \Rightarrow V = \frac{R\mathcal{E}}{R+r} \quad \begin{matrix} V=8V, r=0.5\Omega \\ \mathcal{E}=12V \end{matrix} \rightarrow 8 = \frac{R \times 12}{R + 0.5} \Rightarrow R = 1\Omega$$

اکنون به اندازه $2/5\Omega$ به مقاومت R اضافه می‌کنیم و مجدداً با همان رابطه، اختلاف پتانسیل جدیدی را که ولت‌سنج نشان می‌دهد، پیدا می‌کنیم:

$$V = \frac{R'\mathcal{E}}{R'+r} \quad R'=1+2/5=3/5\Omega \rightarrow V = \frac{3/5 \times 12}{3/5 + 0.5}$$

$$V' = \frac{3/5 \times 12}{3/5 + 0.5} \Rightarrow V' = 10/5V$$

$$\Delta V = 10/5 - 8 = 2/5V$$

(فیزیک ۲- جریان الکتریکی و مدارهای جریان مستقیم: صفحه‌های ۶۱ تا ۶۶)

گزینه «۴» ۷۸

(بهنام رستمی)

از نقطه b در جهت جریان الکتریکی به نقطه a می‌رویم و تغییرات پتانسیل

$$\text{هر جزء مدار را با هم جمع جبری می‌کنیم: } V_b - r_1 I + \mathcal{E}_1 - RI = V_a \Rightarrow V_b - (1 \times 2) + 18 - (6 \times 2) = V_a \Rightarrow V_b - V_a = 4V$$

(فیزیک ۲- جریان الکتریکی و مدارهای جریان مستقیم: صفحه‌های ۶۱ تا ۶۶)

گزینه «۳» ۷۹

(سین مفرومی)

با بستن کلید k، مقاومت R_p وارد مدار شده و مقاومت معادل R_1 و R_p کاهش می‌یابد و در نتیجه مقاومت معادل کل مدار نیز کاهش می‌یابد.

با توجه به رابطه $I = \frac{\mathcal{E}}{R_{eq} + r}$ ، با ثابت ماندن $\mathcal{E}$ و r ، جریان الکتریکی

مدار زیاد می‌شود. با توجه به ثابت بودن مقاومت لامپ (R_L)، طبق رابطه

$$P = R_L I^2$$

اختلاف پتانسیل دو سر لامپ طبق رابطه $V_L = R_L I$ با افزایش جریان،

افزایش می‌یابد و با توجه به ثابت بودن اختلاف پتانسیل باتری، اختلاف

پتانسیل دو سر مقاومت R_1 باید کاهش یابد و در نتیجه طبق رابطه

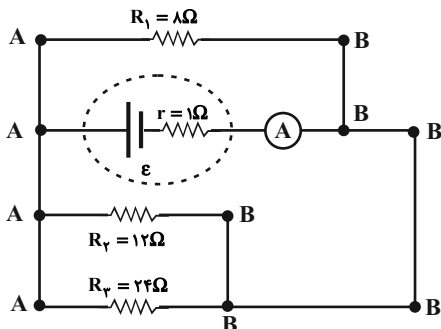
$$P_1 = \frac{V_1^2}{R_1} \text{ توان مصرفی آن کم می‌شود.}$$

(فیزیک ۲- جریان الکتریکی و مدارهای جریان مستقیم: صفحه‌های ۶۱ تا ۷۷)

گزینه «۳» ۸۰

(مصطفی کیانی)

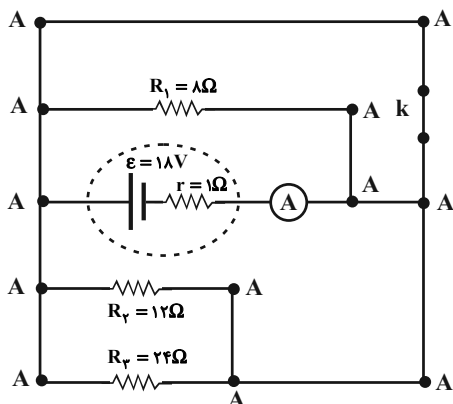
وقتی کلید k باز باشد، یک سر همه مقاومت‌ها به نقطه A و سر دیگر آن‌ها به نقطه B متصل است، بنابراین با هم موازی‌اند. در این حالت با محاسبه مقاومت معادل آن‌ها و با توجه به این که آمپرسنج جریان در شاخه اصلی را نشان می‌دهد، نیروی محرکه باتری را می‌یابیم:

$$\frac{1}{R_{eq}} = \frac{1}{R_1} + \frac{1}{R_2} + \frac{1}{R_3} = \frac{1}{8} + \frac{1}{12} + \frac{1}{24} \Rightarrow R_{eq} = 4\Omega$$

$$I = \frac{\mathcal{E}}{R_{eq} + r} \quad \begin{matrix} I=3/6A \\ r=1\Omega \end{matrix} \rightarrow 3/6 = \frac{\mathcal{E}}{4+1} \Rightarrow \mathcal{E} = 18V$$

با بستن کلید k، دو سر همه مقاومت‌های خارجی هم‌پتانسیل می‌شوند (اتصال کوتاه رخ می‌دهد)، در نتیجه $R'_{eq} = 0$ است و می‌توان با محاسبه جریان الکتریکی، به صورت زیر، توان تولیدی باتری را به دست آورد:

$$I' = \frac{\mathcal{E}}{R'_{eq} + r} \quad \begin{matrix} R'_{eq}=0, r=1\Omega \\ \mathcal{E}=18V \end{matrix} \rightarrow I' = \frac{18}{0+1} \Rightarrow I' = 18A$$

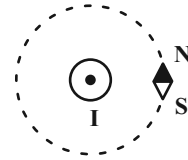
$$P_{\text{تولیدی}} = \mathcal{E}I' \xrightarrow{\mathcal{E}=18V} P_{\text{تولیدی}} = 18 \times 18 = 324W$$

(فیزیک ۲- جریان الکتریکی و مدارهای جریان مستقیم: صفحه‌های ۶۱ تا ۷۷)

گزینه «۲» ۸۱

(علیرضا کونه)

با توجه به شکل زیر، اگر انگشت شست دست راست را در جهت جریان الکتریکی قرار دهیم، جهت خم شدن چهار انگشت دست راست، جهت N (خطوط میدان مغناطیسی) را نشان می‌دهد، با توجه به جهت عقربه مغناطیسی، جهت جریان عبوری از سیم راست و بلند برون‌سو است. همچنین عقربه مغناطیسی با انتقال از نقطه A به نقطه B، به اندازه ۹۰ درجه خواهد چرخید.

(فیزیک ۲- مغناطیس: صفحه‌های ۸۵، ۸۶ و ۹۴ تا ۹۶)

۸۲- گزینه «۳»

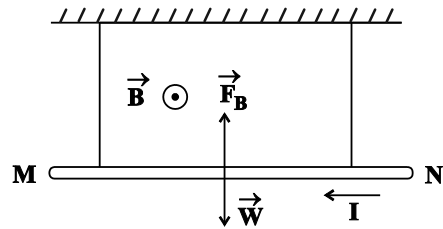
(غلامرضا مصبی)

از آنجا که نیروی کشش ریسمان صفر می‌باشد، بنابراین باید نیروی مغناطیسی، نیروی وزن سیم را خنثی سازد. با توجه به شکل و قانون دست راست، با توجه به جهت نیرو و میدان مغناطیسی، جهت جریان از N به M خواهد بود. برای محاسبه اندازهٔ جریان داریم:

$$\frac{m}{\ell} = 10 \frac{g}{m} = 0.01 \frac{kg}{m}, B = 200 G = 0.02 T, \theta = 90^\circ$$

$$F_B = W \Rightarrow I \ell B \sin \theta = mg$$

$$\sin 90^\circ = 1 \rightarrow I = \frac{mg}{\ell B} = \frac{0.01 \times 10}{0.02} = 5 A$$

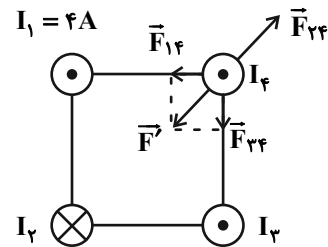

(فیزیک ۲- مغناطیس: صفحه‌های ۹۱ تا ۹۴)

۸۳- گزینه «۳»

(علیرضا کونه)

فرض کنیم جهت جریان در سیم (۴) برون سو است و با توجه به این که نیروهای وارد بر آن صفر است، خواهیم داشت: (اگر جریان سیم (۴) را درون سو فرض کنیم نیز تفاوتی در پاسخ نخواهد داشت.)

برای آن که $\vec{F}' = \vec{F}$ بر روی قطر مربع قرار گیرد، باید $F_{14} = F_{34}$ باشد.

$$F' = \sqrt{F_{14}^2 + F_{34}^2} \rightarrow F_{14} = F_{34} \rightarrow F' = \sqrt{2} F_{34}$$

برای آنکه برآیند نیروهای وارد بر سیم (۴) صفر شود، لازم است که

$$F_{24} = F' \Rightarrow \sqrt{2} F_{34} = F_{24} \Rightarrow \frac{F_{24}}{F_{34}} = \sqrt{2}$$

بنابراین: $F_{24} = F'$

(فیزیک ۲- مغناطیس: صفحه‌های ۹۴ تا ۹۷)

۸۴- گزینه «۱»

(عبدالرضا امینی نسب)

طول استوانه (سیملوله) را ℓ و شعاع مقطع آن را r فرض می‌کنیم. همچنین طول سیم را L و جریان الکتریکی را I در نظر می‌گیریم. تعداد دورهای سیم

$$N = \frac{L}{2\pi r} \quad \text{سیملوله برابر است با:}$$

$$B = \frac{\mu_0 NI}{\ell} \quad \text{از طرفی میدان مغناطیسی درون سیملوله برابر است با:}$$

$$B = \frac{\mu_0 LI}{2\pi r \ell} \quad \text{با جایگذاری } N = \frac{L}{2\pi r} \text{ در رابطه میدان مغناطیسی داریم:}$$

مخرج این رابطه همان مساحت جانبی استوانه است که برابر با 50 cm^2 است. با جایگذاری داریم:

$$B = \frac{12 / 5 \times 10^{-7} \times 20 \times 2000 \times 10^{-3}}{50 \times 10^{-4}} = 10^{-3} T = 1 \text{ mT}$$

(فیزیک ۲- مغناطیس: صفحه‌های ۹۶ و ۱۰۰)

۸۵- گزینه «۲»

(مصطفی کیانی)

در اجسام فرومغناطیسی و پارامغناطیسی، میدان مغناطیسی خارجی باعث می‌شود دوقطبی‌های مغناطیسی هم‌سو با میدان قرار گیرند، اما مواد دیامغناطیسی که در حالت عادی فاقد خاصیت مغناطیسی‌اند، در حضور میدان مغناطیسی خارجی بسیار قوی، دوقطبی‌های مغناطیسی القایی آن‌ها در خلاف سوی میدان مغناطیسی خارجی جهت‌گیری می‌کنند. بنابراین، ماده A قطعاً دیامغناطیسی و ماده C که دارای ناحیه‌هایی هم‌جهت با میدان مغناطیسی خارجی است، فرومغناطیسی می‌باشد.

(فیزیک ۲- مغناطیس: صفحه‌های ۱۰۱ تا ۱۰۳)

۸۶- گزینه «۳»

(مسین مفرومی)

بردار عمود بر صفحه ABCH در راستای محور x، بردار عمود بر صفحه FAHE در راستای محور y، بردار عمود بر صفحه HCDE در راستای محور z است، پس:

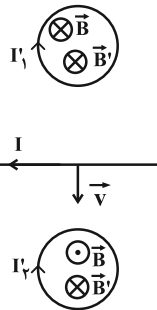
$$\Phi_{HCDE} = 0$$

$$\Phi_{ABCH} = (4 \times 10^{-2} \times 2 \times 10^{-2}) \times 0.2 = 1.6 \times 10^{-4} \text{ Wb}$$

$$\Phi_{FAHE} = (4 \times 10^{-2} \times 2 \times 10^{-2}) \times 0.4 = 3.2 \times 10^{-4} \text{ Wb}$$

پس شار مغناطیسی گذرنده از صفحه FAHE از بقیهٔ صفحه‌های مشخص شده بیش‌تر است.

(فیزیک ۲- القای الکترومغناطیسی و جریان متناوب: صفحه‌های ۱۱۰ تا ۱۱۲)

(فیزیک ۲- القای الکترومغناطیسی و جریان متناوب: صفحه‌های ۱۱۷ و ۱۱۸)

(مصطفی واتقی)

گزینه «۳» -۸۹

$$\frac{3T}{4} = 0.06s \Rightarrow T = 0.08s$$

$$\Phi = \Phi_m \cos \frac{2\pi}{T} t = 0.8 \cos \frac{2\pi}{0.08} t = 0.8 \cos 25\pi t$$

$$t_1 = \frac{2}{150} s \rightarrow \Phi_1 = 0.8 \cos \left(25\pi \times \frac{2}{150} \right)$$

$$\Rightarrow \Phi_1 = 0.8 \times \frac{1}{2} = 0.4 \text{ Wb}$$

$$t_2 = \frac{4}{100} s \rightarrow \Phi_2 = 0.8 \cos \left(25\pi \times \frac{4}{100} \right)$$

$$\Rightarrow \Phi_2 = 0.8 \times (-1) = -0.8 \text{ Wb}$$

$$|\varepsilon_{av}| = \left| -N \frac{\Delta\Phi}{\Delta t} \right| = -1 \times \frac{(-1/2)}{\frac{4}{100} - \frac{2}{150}} = \frac{1/2 \times 300}{8} = 37.5 \text{ V}$$

(فیزیک ۲- القای الکترومغناطیسی و جریان متناوب: صفحه‌های ۱۱۰ تا ۱۱۲)

(مصطفی واتقی)

گزینه «۴» -۹۰

ابتدا ولتاژ دو سر لامپ را که همان ولتاژ ثانویه مبدل است، به دست می‌آوریم:

$$V_2 = P_{\text{لامپ}} \times R_{\text{لامپ}} = 180 \times 20 = 3600 \Rightarrow V_2 = 60 \text{ V}$$

حال نسبت تعداد دور ثانویه مبدل را بر حسب تعداد دور اولیه آن به دست

$$\frac{N_2}{N_1} = \frac{V_2}{V_1} \Rightarrow \frac{N_2}{N_1} = \frac{60}{220} = \frac{3}{11} \quad \text{می‌آوریم:}$$

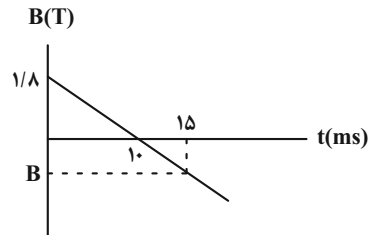
(فیزیک ۲- القای الکترومغناطیسی و جریان متناوب: صفحه‌های ۱۲۶ تا ۱۲۷)

گزینه «۳» -۸۷

(زهرا آقاممیری)

چون شیب نمودار ثابت است، با استفاده از تشابه مثلث‌ها ابتدا اندازه میدان

مغناطیسی را در لحظه $t = 15 \text{ ms}$ به دست می‌آوریم.

$$\frac{1/8}{10} = \frac{|B|}{5} \Rightarrow |B| = 0.9 \text{ T}$$

طبق قانون القای فاراده می‌توانیم نیروی محرکه القایی متوسط را محاسبه کنیم.

$$\varepsilon_{av} = -N \frac{\Delta\Phi}{\Delta t} \quad \Phi = AB \cos \theta \quad \theta = 0^\circ$$

$$\varepsilon_{av} = -NA \frac{(B_2 \cos \theta_2 - B_1 \cos \theta_1)}{\Delta t}$$

$$\varepsilon_{av} = -200 \times 2 / 5 \times 10^{-4} \times \frac{(0.9 \times (-1) - 1/8 \times (1))}{15 \times 10^{-3}} = 9 \text{ V}$$

(فیزیک ۲- القای الکترومغناطیسی و جریان متناوب: صفحه‌های ۱۱۰ تا ۱۱۷)

(مصطفی کیانی)

گزینه «۳» -۸۸

ابتدا جهت میدان مغناطیسی ناشی از جریان سیم مستقیم I را در درون

حلقه‌ها تعیین می‌کنیم. با توجه به قاعده دست راست، میدان مغناطیسی سیم

حامل جریان I، در حلقه (۱) درون سو و در حلقه (۲) برون سو است. چون

سیم به حلقه (۲) نزدیک و از حلقه (۱) دور می‌شود، تجمع خط‌های میدان

مغناطیسی در حلقه (۲) افزایش و در حلقه (۱) کاهش می‌یابد. بنابراین، طبق

قانون لنز، باید جریان القایی در حلقه (۱) ساعتگرد باشد، تا میدان مغناطیسی

آن درون سو شود و بتواند با کاهش میدان مغناطیسی درون سو حاصل از

سیم حامل جریان I مخالفت کند. برای حلقه (۲) نیز که میدان مغناطیسی

برون سو ناشی از جریان سیم در آن در حال افزایش است، باید جریان

القایی ساعتگرد باشد تا میدان مغناطیسی درون سو حاصل از آن با افزایش

میدان مغناطیسی برون سو حاصل از سیم حامل جریان مخالفت کند.

بنابراین، جهت جریان القایی در هر دو حلقه ساعتگرد است.

شیمی ۱

۹۱- گزینه «۱»

(روزبه رضوانی)
بررسی گزینه‌های نادرست:
گزینه ۲) فراوان ترین ایزوتوپ منیزیم (^{24}Mg) است که شمار پروتون و نوترون آن با هم برابر است.
گزینه ۳) فراوانی ایزوتوپ‌های منیزیم به صورت زیر می‌باشد:

$^{25}\text{Mg} < ^{26}\text{Mg} < ^{24}\text{Mg}$
گزینه ۴) به دلیل یکسان بودن خواص شیمیایی ایزوتوپ‌ها، سرعت واکنش ایزوتوپ‌های منیزیم با کلر، در شرایط یکسان، برابر است.
(شیمی ۱- کیهان زارگه الفبای هستی: صفحه‌های ۳ و ۵)

۹۲- گزینه «۴»

(مجتبی ممیوب)
ایزوتوپ‌های یک عنصر دارای عدد اتمی یکسان هستند.
 $3m - 6 = 2m + 1 \Rightarrow m = 7 \Rightarrow \begin{matrix} 31 \\ 15 \end{matrix} \text{A} , \begin{matrix} 30 \\ 15 \end{matrix} \text{A}$
ایزوتوپ سنگین تر $\begin{matrix} 31 \\ 15 \end{matrix} \text{A}$ است که اختلاف تعداد پروتون و نوترون در آن برابر با ۱ است.

(شیمی ۱- کیهان زارگه الفبای هستی: صفحه ۵)

۹۳- گزینه «۴»

(امیرمسین طیبی)
$$\begin{matrix} 76\text{E} & 77\text{E} & 78\text{E} \\ \text{F}_1 & (\text{F}_3 + 20) & \text{F}_3 \end{matrix} \Rightarrow \text{F}_1 + \text{F}_3 + 20 + \text{F}_3 = 100$$

$$\Rightarrow \text{F}_1 = 80 - 2\text{F}_3$$

$$\Rightarrow \bar{M}_E = 76 / 65 = \frac{76(80 - 2\text{F}_3) + 77(\text{F}_3 + 20) + 78(\text{F}_3)}{100}$$

$$\Rightarrow \text{F}_3 = 15\%$$

بنابراین فراوانی ایزوتوپ‌های ^{76}E ، ^{77}E و ^{78}E به ترتیب ۵۰٪، ۳۵٪ و ۱۵٪ خواهد بود.

مجموع درصد فراوانی سبک‌ترین و سنگین‌ترین ایزوتوپ با خارج کردن تمام ایزوتوپ‌های ^{76}E ، درصد فراوانی جدید ایزوتوپ‌های دیگر را به دست می‌آوریم:

$$\%^{77}\text{E} = \frac{35}{100 - 50} \times 100 = 70\%$$

$$\%^{78}\text{E} = \frac{15}{100 - 50} \times 100 = 30\%$$

حال جرم اتمی میانگین نمونه جدید را محاسبه می‌کنیم:

$$\bar{M} = \frac{(77 \times 70) + (78 \times 30)}{100} = 77 / 3 \text{ amu}$$

$$= 77 / 3 - 76 / 65 = 0 / 65 \text{ amu}$$

(شیمی ۱- کیهان زارگه الفبای هستی: صفحه‌های ۶ و ۱۵)

۹۴- گزینه «۴»

(میثم کوثری لنگری)
عبارت‌های الف و ب درست هستند.
الف) عنصرهای ^{19}K و ^{24}Cr و ^{29}Cu در آخرین زیرلایه خود آرایش $4s^1$ و $3d^1$ و $4p^1$ دارند.
ب) در این دوره Ca و همه عنصرهای واسطه به جز ^{24}Cr و ^{29}Cu که شامل ۸ عنصر هستند دارای آرایش $4s^2$ در آخرین زیرلایه خود هستند و ^{36}Kr هم با آرایش $4p^6$ در آخرین زیرلایه خود، همگی در آخرین زیرلایه از الکترون پر هستند که مجموعاً ۱۰ عنصر هستند.
پ) دو عنصر ^{24}Cr و ^{25}Mn به ترتیب با آرایش $[\text{Ar}]3d^5 4s^1$ و $[\text{Ar}]3d^5 4s^2$ ویژگی مورد نظر را دارند و ۵ الکترون در $3d$ دارند.
ت) در این دوره ۱۰ فلز واسطه وجود دارد.

(شیمی ۱- کیهان زارگه الفبای هستی: صفحه‌های ۳۰ تا ۳۴)

۹۵- گزینه «۲»

(محمّد صفیرزاده)
عبارت (الف) نادرست است. پرتوهای ایکس > فرسرخ > ریزموج: طول موج عبارت (ب) درست است. رنگ شعله ترکیبات مس، سدیم و لیتیم به ترتیب سبز، زرد و سرخ است.
عبارت (پ) نادرست است. ناحیه مرئی طیف نشری خطی سدیم دارای ۷ عدد خط رنگی و هیدروژن دارای ۴ عدد خط رنگی می‌باشد.
عبارت ت) درست است. نور بنفش نسبت به نور زرد طول موج کمتر و بنابراین انرژی بیشتری دارد.

(شیمی ۱- کیهان زارگه الفبای هستی: صفحه‌های ۱۹ تا ۲۳)

۹۶- گزینه «۳»

(مجتبی ممیوب)
عنصر مورد نظر، ^{24}Cr است که یک فلز واسطه با آرایش الکترونی زیر است:

بررسی نادرستی سایر گزینه‌ها:

(۱) این عنصر در دوره ۴ و گروه ۶ جدول تناوبی قرار دارد.

(۲) فلزات در واکنش‌های شیمیایی تمایل به از دست دادن الکترون دارند.

(۴) اختلاف عدد اتمی این عنصر هم با گاز نجیب هم‌دوره خود (^{36}Kr) و هم با گاز نجیب دوره قبل (^{18}Ar) عددی زوج است.

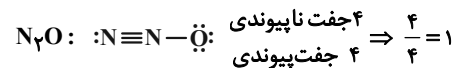
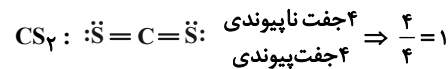
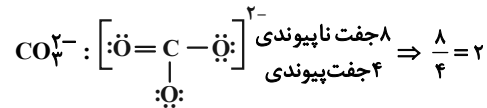
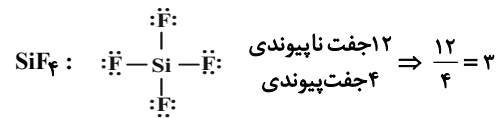
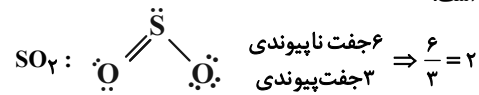
(شیمی ۱- کیهان زارگه الفبای هستی: صفحه‌های ۳۰ تا ۳۹)

۹۷- گزینه «۴»

(سیرمه‌ری غفوری)

پ و ت نادرست است.

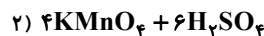
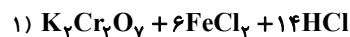

(شیمی ۱- رد پای گازها در زندگی؛ صفحه‌های ۵۷ و ۵۸)

۹۸- گزینه «۲»

(مهم‌رضا پوریاوید)

واکنش‌های موازنه شده عبارتند از:

با توجه به این که اختلاف مجموع ضرایب استوکیومتری واکنش دهنده‌ها با

مجموع ضرایب استوکیومتری فرآورده‌ها در گزینه‌ها به ترتیب برابر ۴، ۷، ۲ و

۲ است، این اختلاف در واکنش گزینه دوم بیشتر از بقیه خواهد بود.

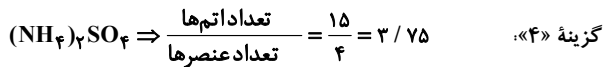
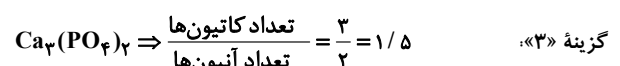
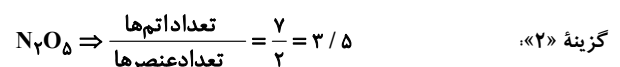
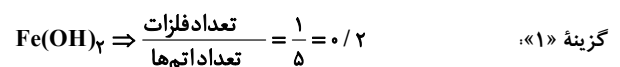
(شیمی ۱- رد پای گازها در زندگی؛ صفحه‌های ۶۲ تا ۶۵)

۹۹- گزینه «۱»

(رضا سلیمانی)

گزینه‌های ۱، ۲، ۳ و ۴ جمله داده شده را به درستی تکمیل می‌کنند. در هر

عبارت، نسبت خواسته شده را محاسبه می‌کنیم.

(شیمی ۱- رد پای گازها در زندگی؛ صفحه‌های ۵۵ تا ۵۷)

۱۰۰- گزینه «۴»

(مهران رنجبر)

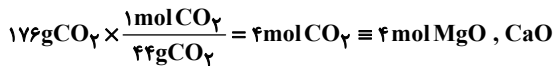
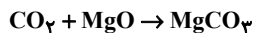
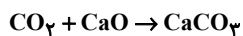
بررسی همه گزینه‌ها:

۱) اتانول و روغن‌های گیاهی (نه دانه‌های روغنی!) نمونه‌هایی از سوخت سبز هستند.

۲) توسعه پایدار یعنی این که در تولید هر فرآورده، همه هزینه‌های اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی آن در نظر گرفته شود.

۳) سوخت سبز، از پسماندهای گیاهی مانند شاخ و برگ گیاه سویا و نیشکر و دانه‌های روغنی (نه روغن‌های گیاهی) به دست می‌آید.

۴) در این دو واکنش، ضرایب استوکیومتری همه مواد در واکنش موازنه شده، یک می‌باشد، بنابراین در صورت مصرف ۱۷۶ گرم (۴ مول) گاز کربن دی‌اکسید، ۴ مول از مجموع این دو نوع اکسید نیز مصرف خواهد شد:

(شیمی ۱- رد پای گازها در زندگی؛ صفحه‌های ۷۰ تا ۷۲)

۱۰۱- گزینه «۴»

(عمید زینی)

بررسی موارد:

مورد الف: نادرست؛ با توجه به شکل کتاب درسی، بخش قابل توجهی از نور خورشید به سطح زمین می‌رسد.

مورد ب: درست؛ طول موج‌های پرتوهای بازتابیده شده از زمین بزرگ‌تر از طول موج پرتوهای جذب شده توسط زمین است.

مورد پ: نادرست؛ طبق متن کتاب درسی هواکره برای زمین همانند لایه پلاستیکی برای گلخانه است و سبب گرم شدن کره زمین می‌شود.

مورد ت: درست؛ طبق شکل و متن کتاب درسی

(شیمی ۱- رد پای گازها در زندگی؛ صفحه‌های ۶۸ و ۶۹)

۱۰۲- گزینه «۲»

(امیرمهد کنگرانی)

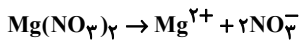
بررسی گزینه‌ها:

۱) با توجه به قانون آووگادرو در دما و فشار ثابت مول‌های یکسان از گازهای

مختلف حجم یکسانی دارند.

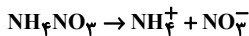

(۲)

$$? \text{ g Mg}(\text{NO}_3)_2 = x \text{ mol NO}_3^- \times \frac{1 \text{ mol Mg}(\text{NO}_3)_2}{2 \text{ mol NO}_3^-}$$

$$\times \frac{148 \text{ g Mg}(\text{NO}_3)_2}{1 \text{ mol Mg}(\text{NO}_3)_2} = 74x \text{ g Mg}(\text{NO}_3)_2$$

$$\Rightarrow ? \text{ g NH}_4\text{NO}_3 = (0.6 - x) \text{ mol NO}_3^- \times \frac{1 \text{ mol NH}_4\text{NO}_3}{1 \text{ mol NO}_3^-}$$

$$\times \frac{80 \text{ g NH}_4\text{NO}_3}{1 \text{ mol NH}_4\text{NO}_3} = (48 - 80x) \text{ g NH}_4\text{NO}_3$$

$$(74x) \text{ g Mg}(\text{NO}_3)_2 + (48 - 80x) \text{ g NH}_4\text{NO}_3 = 45 / 6$$

$$\Rightarrow x = 0.2 \text{ mol}$$

حال با جایگذاری x در مقادیر به دست آمده در محاسبات قبلی، جرم آمونیوم نیترات و منیزیم نیترات را محاسبه می‌کنیم:

$$m \text{ Mg}(\text{NO}_3)_2 = 74x = 74 \times 0.2 = 14.8 \text{ g Mg}(\text{NO}_3)_2$$

$$m \text{ NH}_4\text{NO}_3 = 48 - 80x = 48 - (80 \times 0.2) = 16 \text{ g NH}_4\text{NO}_3$$

در نهایت اختلاف جرم منیزیم نیترات با آمونیوم نیترات را به دست می‌آوریم:

$$m \text{ Mg}(\text{NO}_3)_2 - m \text{ NH}_4\text{NO}_3 = 14.8 - 16 = -1.2 \text{ g}$$

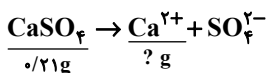
(شیمی ۱- آب، آهنگ زندگی؛ صفحه‌های ۹۸ تا ۱۰۰)

(امیر هاتمیان)

۱۰۵- گزینه «۳»

چون انحلال پذیری عددی بین ۰/۰۱ و ۱ است ($0.01 \leq S < 1$) در ۱۰۰ گرم آب است، در نتیجه ترکیب مورد نظر کم محلول می‌باشد.

با استفاده از استوکیومتری مقدار انحلال پذیری (گرم حل‌شونده در ۱۰۰ گرم حلال) یون کلسیم را به دست می‌آوریم. سپس به غلظت ppm تبدیل می‌کنیم:

$$? \text{ g Ca}^{2+} : 0.21 \text{ g CaSO}_4 \times \frac{1 \text{ mol CaSO}_4}{136 \text{ g CaSO}_4} \times \frac{1 \text{ mol Ca}^{2+}}{1 \text{ mol CaSO}_4}$$

$$\times \frac{40 \text{ g Ca}^{2+}}{1 \text{ mol Ca}^{2+}} \approx 0.618 \text{ g Ca}^{2+}$$

اگر ppm یون Ca^{2+} را در ۱۰۰ گرم محلول به دست بیاوریم انکار ppm آن در ۵ لیتر (۵۰۰۰ g محلول) را محاسبه کرده‌ایم:

$$\text{ppm}(\text{Ca}^{2+}) : \frac{0.618 \text{ g Ca}^{2+}}{100 \text{ g}} \times 10^6 = 618$$

(شیمی ۱- آب، آهنگ زندگی؛ صفحه‌های ۱۰۱ تا ۱۰۳)

$$? \text{ L N}_2 = 0.7 \text{ g N}_2 \times \frac{1 \text{ mol N}_2}{28 \text{ g N}_2} \times \frac{24 \text{ L N}_2}{1 \text{ mol N}_2} = 0.6 \text{ L N}_2$$

(۳) براساس رابطه میان مول و حجم گازها که نخستین بار توسط آووگادرو ارائه شد، در دما و فشار ثابت حاصل تقسیم حجم گاز بر مقدار مول آن مقدار ثابتی است و بین حجم و مول گاز رابطه مستقیم وجود دارد.

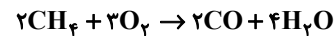
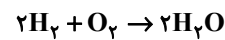
(۴) طبق متن کتاب درسی

(شیمی ۱- ردپای گازها در زندگی؛ صفحه‌های ۷۶ تا ۷۸)

۱۰۳- گزینه «۱»

(امین نوروزی)

$$2/8 \text{ L} \Rightarrow \begin{cases} x \text{ L CH}_4 \\ (2/8 - x) \text{ L H}_2 \end{cases}$$

$$? \text{ g H}_2\text{O} = x \text{ L CH}_4 \times \frac{1 \text{ mol CH}_4}{22/4 \text{ L CH}_4} \times \frac{4 \text{ mol H}_2\text{O}}{2 \text{ mol CH}_4}$$

$$\times \frac{18 \text{ g H}_2\text{O}}{1 \text{ mol H}_2\text{O}} = 1/6x$$

$$\text{g H}_2\text{O} = (2/8 - x) \text{ L H}_2 \times \frac{1 \text{ mol H}_2}{22/4 \text{ L H}_2} \times \frac{2 \text{ mol H}_2\text{O}}{2 \text{ mol H}_2}$$

$$\times \frac{18 \text{ g H}_2\text{O}}{1 \text{ mol H}_2\text{O}} = 0.8(2/8 - x)$$

$$0.8(2/8 - x) + 1/6x = 3/36 \Rightarrow 2/24 - 0.8x + 1/6x = 3/36$$

$$2/24 + 0.8x = 3/36 \Rightarrow 0.8x = 1/12 \Rightarrow x = 1/4$$

$$\begin{cases} 1/4 \text{ L CH}_4 \Rightarrow \frac{1/4}{2/8} \times 100 \Rightarrow 50\% \text{ H}_2 \\ 1/4 \text{ L H}_2 \end{cases}$$

(شیمی ۱- ردپای گازها در زندگی؛ صفحه‌های ۷۸ و ۷۹)

۱۰۴- گزینه «۳»

(میلاد شیخ‌الاسلامی فیاضی)

ابتدا از روی مولاریته و حجم محلول، کل مول یون‌های نیترات را به دست می‌آوریم:

$$\text{غلظت مولی} = \frac{n(\text{mol})}{V(\text{L})} \rightarrow 0.2 = \frac{x \text{ mol NO}_3^-}{2 \text{ L}}$$

$$= 0.6 \text{ mol NO}_3^- \text{ غلظت مولی}$$

در ادامه فرض می‌کنیم x مول از یون نیترات توسط منیزیم نیترات و ۰/۶ - x مول نیز توسط آمونیوم نیترات تأمین شده است. سپس از روی مول یون نیترات به جرم منیزیم نیترات و آمونیوم نیترات رسیده و مجموع جرم این دو ماده را برابر با ۴۵/۶ گرم قرار می‌دهیم تا x به دست آید:

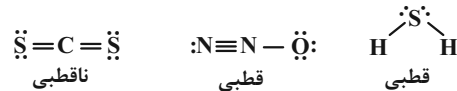

۱-۰۶ - گزینه «۳»

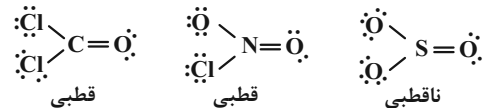
(علی امینی)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»:

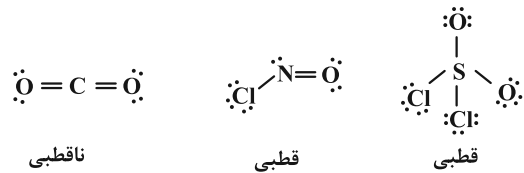
گزینه «۲»:

گزینه «۳»:

گزینه «۴»:

(شیمی -۱- آب، آهنگ زندگی، صفحه‌های ۱۰۳ تا ۱۰۵)

۱-۰۷ - گزینه «۳»

(پیمان فوازی میر)

عبارت‌های الف و ب نادرست هستند.

بررسی موارد:

الف) در فرمول شیمیایی C_2H_{14} ، ۲۰ اتم و در فرمول شیمیایی

$\text{C}_3\text{H}_6\text{O}$ ، ۱۰ اتم وجود دارد.

ب) محلول ید در هگزان بنفش رنگ است.

پ) اتانول ($\text{C}_2\text{H}_6\text{O}$) در مقایسه با استون ($\text{C}_3\text{H}_6\text{O}$) جرم مولی کمتری

دارد اما به دلیل توانایی تشکیل پیوند هیدروژنی نقطه جوش بالاتری دارد.

ت) اتانول به عنوان حلال مواد دارویی، آرایشی و بهداشتی کاربرد دارد و به

هر نسبتی در آب حل می‌شود.

(شیمی -۱- آب، آهنگ زندگی، صفحه‌های ۱۰۷ و ۱۰۹)

۱-۰۸ - گزینه «۱»

(پیمان فوازی میر)

مطابق قانون هنری و نمودار صفحه ۱۱۵ کتاب درسی با n برابر شدن فشار انحلال‌پذیری گازها n برابر می‌شود. پس با کاهش فشار از 9 atm به $4/5 \text{ atm}$ ، انحلال‌پذیری O_2 از $0/04$ به $0/02$ گرم می‌رسد. پس می‌توان جرم O_2 آزاد شده را به صورت زیر محاسبه کرد:

$$5000 \text{ g H}_2\text{O} \times \frac{0/02 \text{ g O}_2}{100 \text{ g H}_2\text{O}} = 1 \text{ g O}_2$$

محاسبه جرم KClO_3 : $3\text{O}_2 \sim 2\text{KClO}_3$

$$1 \text{ g O}_2 \times \frac{1 \text{ mol O}_2}{32 \text{ g O}_2} \times \frac{2 \text{ mol KClO}_3}{3 \text{ mol O}_2} \times \frac{122/5 \text{ g KClO}_3}{1 \text{ mol KClO}_3}$$

$$= 2/55 \text{ g}$$

(شیمی -۱- آب، آهنگ زندگی، صفحه ۱۱۵)

۱-۰۹ - گزینه «۱»

(امیرممد سعیدی)

ترکیب‌های آلی فرآر با روش صافی کربن از آب جدا می‌شوند، اما با روش تقطیر نمی‌توان آن‌ها را از آب جدا کرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) آبی که با روش اسمز معکوس تصفیه می‌شود، فقط شامل میکروبه‌هاست و با کلرزی می‌توان آن میکروبه‌ها را نیز از بین برد و آب قابل شرب به دست آورد.

گزینه‌های ۳ و ۴ نیز طبق شکل کتاب درسی درست است.

(شیمی -۱- آب، آهنگ زندگی، صفحه ۱۱۹)

۱-۱۰ - گزینه «۱»

(ممد رضا پوراویز)

با توجه به درصد جرمی محلول سیرشده در دمای 60°C ، می‌توان انحلال‌پذیری آن را در 100 گرم آب به صورت زیر محاسبه کرد:

$$20 \text{ گرم نمک} + 80 \text{ گرم آب} = 100 \text{ گرم محلول} \Rightarrow 20 \text{ درصد جرمی}$$

جرم نمک جرم آب

$$\frac{80 \text{ g}}{100} \times x = \frac{100 \times 20}{80} \Rightarrow x = 25 \text{ g نمک}$$

با توجه به انحلال‌پذیری این نمک در دمای 30°C و 60°C ، می‌توان معادله انحلال‌پذیری آن را به دست آورد:

$$S - S_1 = \frac{S_2 - S_1}{\theta_2 - \theta_1} (\theta - \theta_1) \Rightarrow S - 10 = \frac{25 - 10}{60 - 30} (\theta - 30)$$

$$\Rightarrow S - 10 = 0/5(\theta - 30) \Rightarrow S = 0/5\theta - 5$$

(شیمی -۱- آب، آهنگ زندگی، صفحه‌های ۱۰۰ تا ۱۰۳)

شیمی ۲

گزینه «۳» - ۱۱۱

(امیر هاتمیان)

عبارت‌های (ب) و (پ) نادرست است.

بررسی عبارت‌ها:

الف) ششمین عنصر واسطه دوره چهارم جدول تناوبی، آهن (۲۶ Fe) می‌باشد که در طبیعت به شکل سنگ معدن هماتیت است.

ب) اسکاندیم (۲۱ Sc) نخستین عنصر واسطه دوره چهارم جدول تناوبی است که در ساخت وسایل خانه مانند تلویزیون رنگی و برخی شیشه‌ها کاربرد دارد.

پ) اولین فلز واسطه‌ای که زیرلایه ۲d آن پر می‌شود، عنصر ۲۹ Cu است.

مجموع n و l الکترون‌های ظرفیت ۲۹ Cu

$$= 10 \times (3 + 2) + 1 \times (4 + 0) = 54$$

ت) در میان عنصرهای دوره چهارم جدول تناوبی، ۲۹ Cu و ۳۰ Zn از

دسته d و ۶ عنصر از دسته p شامل ۳۱ Ga ، ۳۲ Ge ، ۳۳ As ،

۳۴ Se ، ۳۵ Br و ۳۶ Kr ، زیرلایه ۳d کاملاً پر دارند (در مجموع ۸

عنصر) و ۲ عنصر ۲۴ Cr و ۲۵ Mn زیرلایه ۳d نیمه پر دارند؛ بنابراین

اختلاف خواسته شده برابر $(6 - 2 = 4)$ است.

(شیمی ۲- قدر هدایای زمینی را بدانیم؛ صفحه‌های ۱۳ تا ۱۶ و ۲۳)

گزینه «۱» - ۱۱۲

(مسن هاری)

عنصر X، ۲۰، فلز کلسیم و عنصر Z، ۳۳، شبه فلز ژرمانیم است.

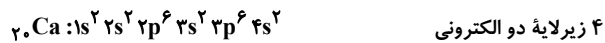
بررسی هر یک از گزینه‌ها:

(۱) از خواص فیزیکی شبه فلزات و فلزات، می‌توان به براق بودن و رسانایی جریان الکتریکی اشاره کرد.

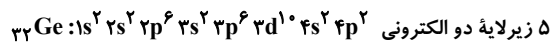
(۲) فلزات در واکنش با نافلزات الکترون از دست می‌دهند. اما شبه فلزات در واکنش با نافلزات، تمایل دارند الکترون به اشتراک بگذارند و پیوند کووالانسی برقرار کنند.

(۳) فلزاتی مانند کلسیم قابلیت ورقه شدن دارند و چکش‌خوار هستند اما شبه فلزاتی مانند ژرمانیم، چکش‌خوار نبوده و شکننده هستند.

۴) هردو عنصر به دوره چهارم جدول تناوبی مربوط می‌شوند که آرایش الکترونی آن‌ها به صورت زیر است:

۴ زیرلایه دو الکترونی

۵ زیرلایه دو الکترونی

(شیمی ۲- قدر هدایای زمینی را بدانیم؛ صفحه‌های ۶ تا ۹)

گزینه «۲» - ۱۱۳

(دانیال علی دوست)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نادرست، در گروه ۱۷ جدول تناوبی از بالا به پایین خاصیت نافلزی و واکنش‌پذیری کاهش می‌یابد.

گزینه «۲»: درست، در تولید چراغ‌های جلو خودروها، از هالوژن‌ها استفاده می‌شود.

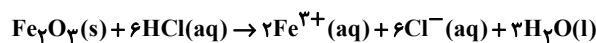
گزینه «۳»: نادرست، با افزایش شعاع اتمی، طبق جدول صفحه ۱۴ کتاب درسی دمای لازم برای واکنش آنها با گاز هیدروژن افزایش می‌یابد.

گزینه «۴»: نادرست، هالوژن‌ها در دسته p جدول تناوبی قرار دارند و بزرگ‌ترین شعاع اتمی در هر دوره جدول مربوط به عناصر گروه اول است که در دسته s جدول دوره‌ای قرار دارد.

(شیمی ۲- قدر هدایای زمینی را بدانیم؛ صفحه‌های ۹ تا ۱۴)

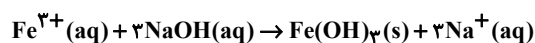
گزینه «۱» - ۱۱۴

(سیدرمیم هاشمی‌دهکردی)

$$\frac{\text{مقدار عملی } 50}{\text{مقدار نظری } 100} = \frac{3}{2\text{g Fe}_2\text{O}_3} \times \frac{1\text{mol Fe}_2\text{O}_3}{160\text{g Fe}_2\text{O}_3} \times \frac{2\text{mol Fe}^{3+}}{1\text{mol Fe}_2\text{O}_3} \times \frac{56\text{g Fe}^{3+}}{1\text{mol Fe}^{3+}}$$

$$= 0.02\text{mol Fe}^{3+}$$

$$0.02\text{mol Fe}^{3+} \times \frac{1\text{mol Fe}(\text{OH})_3}{1\text{mol Fe}^{3+}} \times \frac{107\text{g Fe}(\text{OH})_3}{1\text{mol Fe}(\text{OH})_3}$$

$$= 2.14\text{g Fe}(\text{OH})_3$$

(شیمی ۲- قدر هدایای زمینی را بدانیم؛ صفحه‌های ۲۲ تا ۲۵)

۱۱۵ - گزینه «۳»

(معمردها پورهاویر)

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) بخش عمده نفت خام را هیدروکربن‌ها (نه کربوهیدرات‌ها) تشکیل داده‌اند.

۲) نفت خام مایعی غلیظ (و نه رقیق) است که رنگ آن سیاه یا قهوه‌ای متمایل به سبز است.

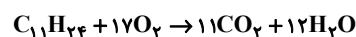
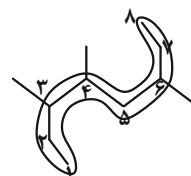
۴) کمتر از ۱۰ درصد نفت خام مصرفی در دنیا برای تولید الیاف و پارچه، شوینده‌ها، مواد آرایش و بهداشتی، رنگ، پلاستیک، مواد منفجره و لاستیک به کار می‌رود.

(شیمی ۲- قدر هدایای زمینی را برانیم؛ صفحه‌های ۲۹ تا ۳۱)

۱۱۶ - گزینه «۴»

(پویا رستگاری)

ابتدا زنجیره اصلی را پیدا می‌کنیم و شماره گذاری می‌کنیم. با توجه به شماره گذاری صورت گرفته نام ترکیب به صورت ۳، ۴ و ۶- تری‌متیل‌اوکتان است که فرمول آن معادل $C_{11}H_{24}$ می‌باشد. واکنش سوختن این ترکیب با گاز اکسیژن به صورت زیر است:

$$? LO_2 = \frac{17 \text{ mol } O_2}{1 \text{ mol } C_{11}H_{24}} \times \frac{32 \text{ g } O_2}{1 \text{ mol } O_2} \times \frac{1 \text{ L } O_2}{1/6 \text{ g } O_2} = 170 \text{ L } O_2$$

(شیمی ۲- قدر هدایای زمینی را برانیم؛ صفحه‌های ۳۷ تا ۴۰)

۱۱۷ - گزینه «۱»

(معمرد خاترنیا)

موارد اول، دوم و سوم عبارت مورد نظر را به درستی تکمیل می‌کنند.

بررسی موارد:

مورد اول: پروپان (C_3H_8) نسبت به اوکتان (C_8H_{18})، جرم مولی

کمتری دارد؛ لذا نقطه جوش آن نیز از اوکتان کمتر است.

مورد دوم: هر چه شمار اتم‌های کربن در یک آلکان بیشتر باشد، گرانروی آن نیز بیشتر خواهد بود؛ بنابراین گریس نسبت به وازلین، گرانروی کمتری دارد.

مورد سوم: هر چه نقطه جوش آلکانی کمتر باشد، فراریت آن بیشتر است. شمار اتم‌های کربن در هگزان نسبت به دکان، کمتر است، پس نقطه جوش آن کمتر و فراریت آن بیشتر است.

مورد چهارم: اتان نسبت به بوتان جرم مولی کمتری دارد.

(شیمی ۲- قدر هدایای زمینی را برانیم؛ صفحه‌های ۳۳ تا ۴۰)

۱۱۸ - گزینه «۴»

(حسن رحمتی‌لوکنده)

ابتدا با استفاده از رابطه چگالی $d = \frac{m}{V}$ جرم مولی آلکان را به دست می‌آوریم:

$$3 = \frac{m(\text{g} \cdot \text{mol}^{-1})}{24(\text{L} \cdot \text{mol}^{-1})} \Rightarrow m = 72 \text{g} \cdot \text{mol}^{-1}$$

با توجه به این که جرم مولی آلکان $14n + 2$ گرم بر مول است، n را

$$14n + 2 = 72 \Rightarrow n = \frac{72 - 2}{14} = 5$$

محاسبه می‌کنیم:

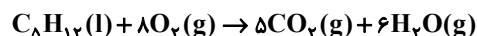
پس این آلکان پنتان است. با توجه به فرمول مولکولی آلکان‌ها

$(C_n H_{2n+2})$ فرمول مولکولی این ترکیب $C_5 H_{12}$ است. از آنجا که در

سوختن آلکان‌ها به ازای تعداد کربن‌های آلکان CO_2 و به اندازه نصف

هیدروژن‌های آن $(\frac{12}{2} = 6)$ مولکول آب ایجاد می‌شود معادله را نوشته و

محاسبات را انجام می‌دهیم:

$$C_5 H_{12} = 72, H_2 O = 18 \text{g} \cdot \text{mol}^{-1}$$

$$? \text{g } H_2 O = \frac{6 \text{ mol } H_2 O}{1 \text{ mol } C_5 H_{12}} \times \frac{18 \text{ g } H_2 O}{1 \text{ mol } H_2 O} = 21/6 \text{g } H_2 O$$

از سویی سومین آلکین دارای ۴ کربن و فرمول $C_4 H_6$ است ($C_n H_{2n-2}$).

حالا تفاوت جرم را محاسبه می‌کنیم:

$$72 - 54 = 18 \text{g} \cdot \text{mol}^{-1}$$

(شیمی ۲- قدر هدایای زمینی را برانیم؛ صفحه‌های ۳۶ تا ۴۲)

۱۱۹ - گزینه «۳»

(معمردضا جمشیری)

با توجه به رابطه $C = \frac{Q}{\Delta\theta}$ چون به هر دو جسم به یک اندازه گرما داده‌ایم و دمای هر دو نیز به یک میزان افزایش یافته است، پس ظرفیت گرمایی A و B برابر است.

و با توجه به رابطه $c = \frac{Q}{m \cdot \Delta\theta}$ چون مقادیر Q و $\Delta\theta$ برای A و B یکسان بوده و جرم B، پنج برابر جرم A است، پس نتیجه می‌گیریم ظرفیت گرمایی ویژه A، ۵ برابر ظرفیت گرمایی ویژه B است. (جرم و ظرفیت گرمایی ویژه رابطه عکس دارند).

(شیمی ۲- در پی غذای سالم؛ صفحه‌های ۵۷ تا ۶۰)

۱۲۰ - گزینه «۲»

(میثم کوثری لنگری)

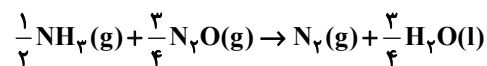
$$? \text{ g انرژی} : 100 \text{ mL } N_2 \times \frac{1 \text{ L } N_2}{10^3 \text{ mL } N_2} \times \frac{0 / 18 \text{ g } N_2}{1 \text{ L } N_2} \times \frac{1 \text{ mol } N_2}{28 \text{ g } N_2} \\ \times \frac{92 \text{ kJ}}{1 \text{ mol } N_2} \times \frac{70}{100} = 0 / 184 \text{ kJ} = 184 \text{ J}$$

(شیمی ۲- در پی غذای سالم؛ صفحه‌های ۶۲ تا ۶۴)

۱۲۱ - گزینه «۴»

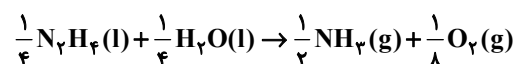
(روح‌اله علیزاده)

در واکنش مورد نظر $N_2(g)$ با ضریب یک در سمت فرآورده‌ها قرار دارد بنابراین واکنش اول را باید در $\frac{1}{4}$ ضرب کنیم:

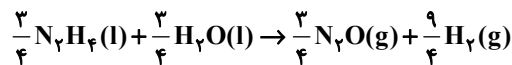
$$\Delta H = \frac{1}{4} \times (-1010) = \frac{-1010}{4} \text{ kJ}$$

در واکنش بالا $\frac{1}{4} NH_3$ در بین واکنش‌دهنده‌ها داریم در حالی که در واکنش اصلی NH_3 نداریم. بنابراین واکنش دوم را عکس نموده و در $\frac{1}{4}$ ضرب می‌کنیم:

$$\Delta H = -\frac{1}{4} \times (-143) = \frac{143}{4} \text{ kJ}$$

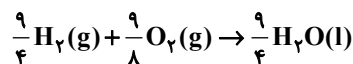
تا اینجا اگر این دو واکنش را جمع کنیم $\frac{3}{4} N_2O$ در سمت واکنش‌دهنده خواهیم داشت در حالی که در واکنش اصلی N_2O نداریم بنابراین واکنش سوم را وارون کرده و در $\frac{3}{4}$ ضرب می‌نماییم:

$$\Delta H = -\frac{3}{4} \times (-317) = \frac{3 \times 317}{4} \text{ kJ}$$

در واکنش سوم $\frac{9}{4} H_2$ در سمت فرآورده داریم در حالی که واکنش اصلی

H_2 ندارد بنابراین کافی است واکنش چهارم را در $\frac{9}{4}$ ضرب کنیم:

$$\Delta H = \frac{9}{4} \times (-286) = \frac{9 \times (-286)}{4} \text{ kJ}$$

بنابراین:

$$\Delta H = \left(-\frac{1010}{4}\right) + \left(+\frac{143}{4}\right) + \left(\frac{3 \times 317}{4}\right) + \left(\frac{9 \times (-286)}{4}\right) = -622 / 5 \text{ kJ}$$

حال گرمای آزاد شده به ازای تولید ۷/۲ گرم آب را به دست می‌آوریم:

$$? \text{ kJ} = 7 / 2 \text{ g } H_2O \times \frac{1 \text{ mol } H_2O}{18 \text{ g } H_2O} \times \frac{-622 / 5 \text{ kJ}}{2 \text{ mol } H_2O}$$

$$= -124 / 5 \text{ kJ} \text{ کیلوژول گرما آزاد می‌شود.}$$

(شیمی ۲- در پی غذای سالم؛ صفحه‌های ۷۳ تا ۷۷)

۱۲۲ - گزینه «۲»

(میثم کیانی)

ابتدا تغییر آنتالپی را که به دلیل اضافه شدن یک گروه CH_3 به وجود می‌آید را حساب می‌کنیم. سپس آنتالپی سوختن بوتین را محاسبه می‌کنیم:

$$\Delta H(CH_3) = \Delta H(C_4H_8) - \Delta H(C_3H_6)$$

$$= -1938 - (-1300) = -638 \text{ kJ.mol}^{-1}$$

$$\Delta H(C_4H_6) = \Delta H(C_3H_6) + \Delta H(CH_3)$$

$$\Rightarrow -1938 - 638 = -2576 \text{ kJ}$$

حالا انرژی آزاد شده از سوختن ۱۴ گرم بوتین را محاسبه می‌کنیم:

$$? \text{ kJ} = 14 \text{ g C}_6\text{H}_6 \times \frac{1 \text{ mol C}_6\text{H}_6}{96 \text{ g C}_6\text{H}_6} \times \frac{2576 \text{ kJ}}{1 \text{ mol C}_6\text{H}_6} \times \frac{70}{100}$$

$$= 467 / 5 \text{ kJ}$$

$$? \text{ g C}_6\text{H}_6 = 467 / 5 \text{ kJ} \times \frac{2 \text{ mol C}_6\text{H}_6}{3120 \text{ kJ}} \times \frac{96 \text{ g C}_6\text{H}_6}{1 \text{ mol C}_6\text{H}_6} = 9 \text{ g C}_6\text{H}_6$$

(شیمی ۲- در پی غذای سالم؛ صفحه‌های ۶۸ تا ۷۲، ۷۰ و ۷۳)

۱۲۳- گزینه «۱»

(پیمان فواجوی‌میر)

تنها مقایسه گزینه «۱» درست است و سایر مقایسه‌ها نادرست می‌باشند.

(۲) آنتالپی پیوند H-F از آنتالپی پیوند O=O بزرگ‌تر است.

(۳) آنتالپی پیوند N≡N از میانگین آنتالپی پیوند C≡C بیشتر است.

(۴) آنتالپی پیوند H-H از میانگین آنتالپی پیوند N-H بیشتر است.

(شیمی ۲- در پی غذای سالم؛ صفحه‌های ۶۷ و ۶۸)

۱۲۴- گزینه «۳»

(علیرضا رضایی سراب)

ضریب استوکیومتری A و D برابر است اما در یک طرف معادله نمی‌باشند.

ضریب استوکیومتری C، ۴ برابر D است و هر دو در یک طرف معادله

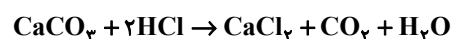
هستند. ضریب استوکیومتری B، ۳ برابر ضریب A می‌باشد و هر دو در یک

طرف معادله هستند بنابراین گزینه «۳» درست می‌باشد.

(شیمی ۲- در پی غذای سالم؛ صفحه‌های ۸۹ و ۹۰)

۱۲۵- گزینه «۲»

(هدی بهاری‌پور)

سرعت در بازه ۲۰ تا ۳۰ ثانیه:

$$\bar{R} : \frac{0.030 - 0.025}{30 - 20} = \frac{0.005}{10} = 5 \times 10^{-4} \text{ mol.s}^{-1}$$

سرعت در بازه ۱۰ تا ۵۰ ثانیه:

$$\bar{R} : \frac{0.035 - 0.005}{50 - 10} = \frac{0.03}{40} = 7.5 \times 10^{-4} \text{ mol.s}^{-1}$$

مجموع سرعت در این دو بازه زمانی:

$$5 \times 10^{-4} + 7.5 \times 10^{-4} = 12.5 \times 10^{-4} = 1.25 \times 10^{-3} \text{ mol.s}^{-1}$$

(شیمی ۲- در پی غذای سالم؛ صفحه‌های ۸۵ تا ۸۸)

۱۲۶- گزینه «۱»

(پیمان شاهی بیگباغی)

ابتدا واکنش را موازنه می‌کنیم:

بررسی گزینه‌ها:

(۱) با توجه به اطلاعات مسئله، ۲۰٪ از واکنش‌دهنده تجزیه شده است:

$$216 \text{ g N}_2\text{O}_5 \times \frac{1 \text{ mol N}_2\text{O}_5}{108 \text{ g N}_2\text{O}_5} \times \frac{20}{100} = 0.4 \text{ mol N}_2\text{O}_5 \text{ (مصرف‌شده)}$$

$$R_{\text{N}_2\text{O}_5} = \frac{0.4 \text{ mol}}{20 \text{ s}} = 0.02 \text{ mol.s}^{-1}$$

$$\frac{\text{با توجه به ضرایب}}{\text{استوکیومتری مواد}} \rightarrow R_{\text{O}_2} = \frac{1}{2} R_{\text{N}_2\text{O}_5}$$

$$\Rightarrow R_{\text{O}_2} = \frac{1}{2} \times 0.02 \frac{\text{mol}}{\text{s}} \times \frac{25 \text{ L}}{1 \text{ mol}} = 0.25 \text{ L.s}^{-1}$$

عبارت دوم: در زمان‌های اولیه فرایند واکنش با توجه به غلظت زیاد مواد

شرکت‌کننده، سرعت پیشینه است. (چه سرعت مصرف شدن واکنش‌دهنده‌ها

و چه سرعت تولید شدن محصولات)

عبارت سوم: با توجه به ضرایب مواد شرکت‌کننده داریم:

$$\frac{R_{\text{N}_2\text{O}_5}}{R_{\text{NO}_2} + R_{\text{O}_2}} = \frac{2}{5} = 0.4$$

عبارت چهارم: واکنش زمانی کامل خواهد شد که حداقل یکی از

واکنش‌دهنده‌ها مقدارش صفر شود. چون اشاره به ثابت بودن سرعت واکنش

در طول فرایند شده، باید حساب کنیم مقدار باقی‌مانده

N_2O_5 ($1/6 \text{ mol} = 0.167$) در چه بازه زمانی تمام خواهد شد.

$$R_{\text{N}_2\text{O}_5} = \frac{\Delta n(\text{N}_2\text{O}_5)}{t}$$

$$\downarrow$$

$$0.02 \frac{\text{mol}}{\text{s}} = \frac{1/6 \text{ mol}}{t} \Rightarrow t = \frac{1/6}{0.02} = 8.3 \text{ s}$$

(شیمی ۲- در پی غذای سالم؛ صفحه‌های ۸۵ تا ۹۳)

۱۲۷ - گزینه «۴»

(هاری مهری زاده)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: اگر در ساختار پلی اتن سنگین به جای اتم هیدروژن اتم فلورین قرار دهیم، تفنون حاصل می‌شود.

گزینه «۲»: در ساختار واحد تکرار شونده پلی استیرن همانند بنزن، ۳ پیوند دو گانه وجود دارد.

گزینه «۳»: در ساختار هر واحد تکرار شونده پلی استیرن $3((C_8H_8)_n)$ پیوند دو گانه وجود دارد، بنابراین ابتدا شمار واحدهای تکرار شونده را محاسبه و سپس در جرم مولی یک واحد از آن ضرب می‌کنیم:

$$\frac{\text{تعداد پیوندهای دو گانه در پلیمر}}{\text{تعداد پیوندهای دو گانه در واحد تکرار شونده}} = \text{شمار واحدهای تکرار شونده (n)}$$

$$= \frac{750}{3} = 250$$

$$^{-1} \text{mol.g} = 250 \times 10^4 = 26000 \text{g.mol}^{-1}$$

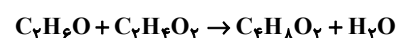
گزینه «۴»: تفنون از نظر شیمیایی بی‌اثر است و واکنش پذیری کمی دارد.

(شیمی ۲- پوشاک، نیازی پایان ناپذیر، صفحه‌های ۱۰۴ تا ۱۰۷)

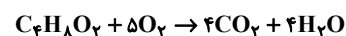
۱۲۸ - گزینه «۲»

(پویا رستگاری)

عامل استری موجود در آناناس، اتیل بوتانوات است که الکل سازنده آن اتانول است و عامل استری موجود در موز، پنتیل اتانوات است که اسید سازنده آن اتانوئیک اسید (استیک اسید) می‌باشد. اتانول و استیک اسید طبق معادله زیر واکنش می‌دهند.

استر تولید شده یا همان اتیل اتانوات طبق معادله زیر می‌سوزد:

حجم گاز اکسیژن مصرف شده برابر است با:

$$? LO_2 = 45g C_2H_3O_2 \times \frac{1 \text{ mol } C_2H_3O_2}{60g C_2H_3O_2} \times \frac{1 \text{ mol } C_2H_3O_2}{1 \text{ mol } C_2H_3O_2}$$

$$\times \frac{5 \text{ mol } O_2}{1 \text{ mol } C_2H_3O_2} \times \frac{32g O_2}{1 \text{ mol } O_2} \times \frac{1 LO_2}{1/6g O_2} = 75 LO_2$$

(شیمی ۲- پوشاک نیازی پایان ناپذیر، صفحه‌های ۱۱۴ و ۱۱۵)

۱۲۹ - گزینه «۳»

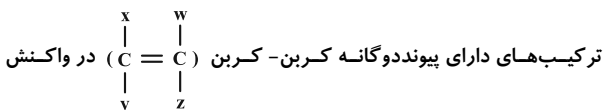
(روزبه رضوانی)

سبک‌ترین عضو خانواده الکل‌های تک عاملی متانول است.

ویژگی	متانول	وینیل کلرید
شمار جفت الکترون پیوندی	۵	۶
شمار جفت الکترون ناپیوندی	۲	۳
شمار اتم‌های سازنده	۶	۶
شرکت در واکنش پلیمری شدن	x	✓

فقط شمار اتم‌های سازنده در هر دو مولکول مشابه است. الکل‌های دو عاملی در واکنش پلیمری شدن شرکت می‌کنند. ولی متانول چنین توانایی ندارد.

پلیمری شدن شرکت می‌کنند.

(شیمی ۲- پوشاک، نیازی پایان ناپذیر، صفحه ۱۰۴)

۱۳۰ - گزینه «۲»

(امیرمسین طیبی)

بررسی برخی از گزینه‌ها:

(۲) پلیمرهای هیدروکربنی پلیمر سبز نیستند و تا مدت‌ها در طبیعت باقی می‌مانند.

(۴) اگر پلیمرهای سبز در طبیعت رها شوند، پس از چند ماه به مولکول‌های ساده مثل آب و کربن دی‌اکسید تبدیل می‌شوند.

(شیمی ۲- پوشاک، نیازی پایان ناپذیر، صفحه‌های ۱۲۰ و ۱۲۱)